ŞİRKETLER HUKUKU

Şirket, iki veya daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri sözleşmedir.

ŞİRKETLERİN UNSURLARI

Adi ortaklık ve ticaret şirketleri 5 temel unsur üzerine oturmaktadır. Her şirket tipini ayrı ayrı incelemeye geçmeden önce bu 5 unsuru açıklamakta fayda vardır. Bu unsurlar:

1) ***Sözleşme Unsuru*:** Şirket sözleşmeleri, birleşme sözleşmeleridir ve ortaklar bu sözleşmeler ile birbirlerine karşı ve tüzel kişiliği olan ticaret şirketlerinde ek olarak şirket tüzel kişiliğine karşı taahhüt altına girmektedirler. **Ancak şirket sözleşmeleri, çok taraflı sözleşmelerdir ve bu sözleşmelerde şirketi oluşturan ortak sayısı kadar taraf mevcuttur.**
   Borçlar Hukuku'nda sözleşmelere egemen olan ilke "sözleşme serbestîsi İlkesi"dir. Bu ilkenin alt başlıklarından bir tanesi ise bildiğimiz üzere "sözleşmenin tipini ve şeklini belirleme özgürlüğü" dür. Buna göre eğer yapılan sözleşme türü için kanun herhangi bir şekil şartı öngörmemişse taraflar o sözleşmeyi diledikleri gibi ve hatta sözlü olarak dahi yapabilirler.
   Bu derste inceleyeceğimiz şirket türlerinden sadece adi ortaklık Borçlar Kanunu'nda kaleme alınmıştır ve kanun, adi ortaklık sözleşmesi için herhangi bir şekil şartı öngörmemektedir.
   Adi ortaklığın esas sözleşmesi herhangi bir şekil şartına tabi değildir. İSTİSNASI: Eğer ki ortaklar, adi ortaklığın esas sözleşmesi için herhangi bir şekil şartı öngörmüşlerse, yani şekli esaslı unsur haline getirmişlerse, sözleşmeyi mutlaka o şekle uygun olarak yapmaları gerekir.

   Kollektif şirket, adi komandit şirket, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, anonim şirket ve limited şirket ise Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmektedir ve kanun bu şirket sözleşmelerinin sadece onaylama biçiminde noter senedi ile (YAZILI ŞEKİLDE) yapılabileceğini öngörmektedir. Anılan şekilde yapılmayan şirket sözleşmeleri şekle aykırılık nedeniyle batıl sayılacaktır.

2) ***Şahıs Unsuru*:** Ticaret şirketlerinin bir kısmında sermaye unsuru baskın olsa dahi bu sermayeyi karşılayacak kişilere, yani ortaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Şirket türlerini düzenleyen kanunlar, her şirketin en az kaç ortak tarafından kurulabileceğini belirtmektedir. Buna göre:
   a) **Adi ortaklık;** en az 2 gerçek veya tüzel kişi tarafından
   b) **Kollektif şirket;** en az 2 gerçek kişi tarafından
   c) **Adi komandit şirket**; en az 1 komandite (sadece gerçek kişi olabilir) ve en az 1 komanditer (gerçek veya tüzel kişi olabilir) ortak tarafından
   d) **Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket;** en az 5 gerçek veya tüzel kişi tarafından
   e) **Anonim şirket**; en az 1 gerçek veya tüzel kişi tarafından
   f) **Limited şirket**; en az 1 veya en fazla 50 gerçek veya tüzel kişi tarafından, kurulabilecektir.

DİKKAT: Kanunların ortak sayısı bakımından üst sınır öngördüğü tek şirket türü limited şirkettir!

DİKKAT: Kollektif şirket ortakları ve adi komandit şirkette komandite ortaklar, sadece gerçek kişilerden oluşur; tüzel kişiler ortak olamazlar!

DİKKAT: Ticaretten yasaklı olan kişiler (memur, noter vb.) adi şirkete, kollektif şirkete ve komandit şirkete, komandite ortak olamaz. Anonim şirkete, limited şirkete ortak olabilir fakat yönetim kurulu üyesi, denetçi veya müdür olmaları yasaktır.

3) ***Sermaye Unsuru***: Sermaye, şirket kurulurken ortakların şirkete getirdikleri payların toplamıdır. TTK'nın sermaye koyma borcu başlıklı maddesi uyarınca ortaklar şirkete aşağıdaki sermaye değerlerini getirebilirler;
   a) Para, alacak, kıymetli evrak ve sermaye şirketlerine ait paylar,
   b) Fikrî mülkiyet hakları,
   c) Taşınırlar ve her çeşit taşınmaz,
   d) Taşınır ve taşınmazların faydalanma ve kullanma hakları,
   e) Kişisel emek,
   f) Ticari itibar,
   g) Ticari işletmeler,
   h) Haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler,
   i) Maden ruhsatnameleri ve bunun gibi ekonomik değeri olan diğer haklar,
   j) Devrolunabilen ve nakden değerlendirilebilen her türlü değer

İSTİSNALARI: Adi ortaklık, kollektif şirket ve adi komandit şirketteki komandite ortak, yukarıda saydığımız ve iktisadi değer taşıyan her unsuru şirkete sermaye olarak getirebilirler.

Komanditer ortaklar kişisel emek ve ticari itibarlarını, Anonim ve limited şirketlerde ise ortaklar; hizmet edimlerini, kişisel emeklerini, ticari itibarlarını ve vadesi gelmemiş alacaklarını bu şirketlere sermaye olarak özgüleyemezler.

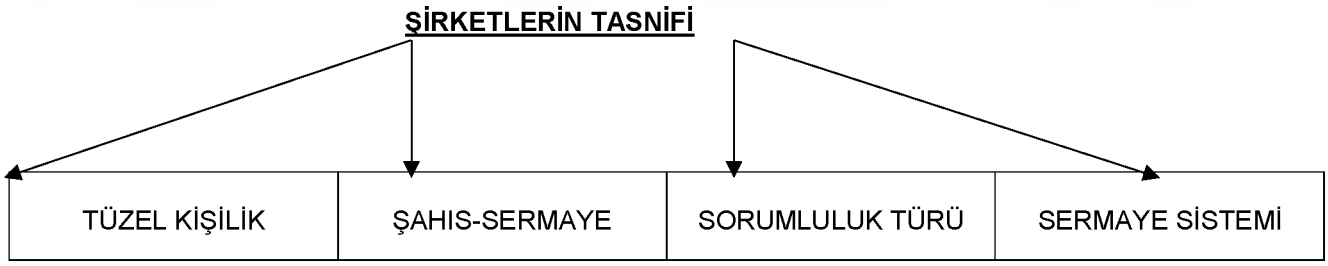
Emeğin sermaye olarak getirilebildiği şirketlerde, emeğini sermaye olarak koyan ortak esas sözleşme ile veya ortakların daha sonra alacakları bir karar ile zarardan muaf tutulabilir!

DİKKAT: Anonim şirketlerde asgari sermaye tutarı 50 bin TL, Limited şirketlerde 10 bin TL dir.

4) ***Müşterek Amaç Unsuru***: Şirketleri dernek ve vakıflardan ayıran unsurdur. Dernek ve vakıflarda üyelerine elde edilen kazançtan pay verme amacı bulunmamaktadır. **Ticaret şirketlerinin asıl amacı ise elde edilen gelirin ortaklar arasında paylaştırılmasıdır.** Buna ek olarak kanun koyucu her şirket türü için amaçlarına ulaşmak üzere hangi tür faaliyetleri gösterebileceklerini de belirtmiştir;

- **Adi ortaklık, anonim şirket, limited şirket, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, kanuna, ahlaka ve adaba aykırı olmayan her türlü iktisadi faaliyet için kurulabilir.**
- **Kollektif şirket ve adi komandit şirket ise sadece ticari işletme işletmek maksadı ile kurulabilirler.**

5) ***Affectio Societatis Unsuru:*** Bu ilke uyarınca her ortak, ortaklara ve şirkete karşı esas sözleşmede verdiği taahhütleri yerine getirmeli ve şirketin faaliyetine ve yönetimine, kanunların ve esas sözleşmenin kendisine tanıdığı yetki sınırları içerisinde katılmalıdır.

Tüzel Kişiliklerinin Olup Olmamasına Göre Şirketler:

Ticaret şirketlerinin tümünün tüzel kişiliği mevcuttur. Adi ortaklığın ise ticari işletme hukuku derslerinden hatırlayacağımız üzere tüzel kişiliği bulunmamaktadır.

Adi ortaklığın yine yukarıda değindiğimiz üzere kuruluşu için gereken sözleşmede herhangi bir kanuni şekil şartı bulunmamaktadır. Adi ortaklık, **ortakların şirket kurma iradeleri birbirlerine ulaştığı andan itibaren kurulmuş sayılacaktır.**

Ticaret şirketlerinde ise ortaklar, esas sözleşmeyi yazılı olarak hazırladıktan sonra noter huzurunda imzalarlar ve noter bu imzaları tasdik eder.

Noter tasdikinin ardından kolektif şirket, adi komandit şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler 15 gün içerisinde; anonim ve limited şirketlerde ise 30 gün içerisinde sözleşme ticaret siciline tescil edilerek şirket tüzel kişiliğini kazanacaktır.

DİKKAT: Tüzel kişiliğe sahip olan şirketler, tüzel kişiliklerini kazandıkları andan itibaren;

1- **Ayrı bir malvarlığına sahip olurlar**
2- **İflasa tabi hale gelirler**
3- **Dış ilişkide kurulmuş sayılırlar**
4- **Hak ehliyetlerini kazanırlar**
5- **Tacir sıfatını kazanırlar**

TÜZEL KİŞİLİĞİ OLAN ŞİRKETLER	TÜZEL KİŞİLİĞİ OLMAYAN ŞİRKETLER
• Kollektif Şirket • Komandit Şirket • Anonim Şirket • Limited Şirketi • Kooperatif	• Adi Şirket • Donatma İştiraki (gemi)

Şahıs Şirketi-Sermaye Şirketi Ayrımı:

Kanun, bazı şirket türlerinin kurulması için yukarıda belirttiğimiz ortak sayılarına uyulmasını öngörürken, bazı şirketler için ise ortak sayısı yanında asgari sermaye miktarları öngörmektedir. Ortak sayısının yeterli olduğu şirketler şahıs şirketi, ortak sayısı yanında asgari sermaye şartı aranan şirketler ise sermaye şirketi olarak adlandırılmaktadır. Buna göre;

Adi ortaklık, kolektif ve adi komandit şirketler şahıs şirketidir ve kanun kuruluş için asgari bir sermaye şartı aramaz.

Anonim ve limited şirketler ise sermaye şirketleridir. Kanun anonim şirketlerin kurulmasında 50.000 TL lik asgari sermaye miktarı öngörmektedir. Bu oran, kayıtlı sermaye sistemini benimseyen ve hakla açık olmayan anonim şirketlerde ise 100.000 TL dir. Limited şirketler için öngörülen asgari sermaye miktarı ise 10.000 TL dir.

ŞAHIS ŞİRKETLERİ	SERMAYE ŞİRKETLERİ
• Adi Şirket • Kollektif Şirket • Adi Komandit Şirket	• Anonim Şirket • Limited Şirketi • Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket
ŞAHIS ŞİRKETLERİ	**SERMAYE ŞİRKETLERİ**
• Sermayeden çok ortakların kişilikleri önemlidir. Birbirine güvenen az sayıda kişiden oluşur, büyük sermaye biriktirmeye elverişsizdir. • Ortak sayısı en az 2'dir. • Her ortağın yönetim, denetim ve temsil hakkı vardır. • Şirkete girme, çıkma, ayrılma oybirliğine bağlı. • Ortaklardan birinin ölümü, istifası, kısıtlanması kural olarak şirketi sona erdirir. • Ortaklar sermaye koymada ve kar-zarara katılmada eşittirler. • Şirketin borçlarından dolayı bütün ortaklar tüm malvarlıkları ile sınırsız sorumludurlar. (komanditer ortak hariç) • Ortaklar sınırsız sorumlu olduğu için TTK sermayeyi koruyan hükümler getirmemiş. • Kişisel emek ve ticari itibar sermaye payı olarak getirilebilir. (İstisna: Komanditer ortak getiremez.) • Rekabet yasağı tüm ortakları bağlar. • Her ortak sermaye payı ne olursa olsun 1 oy hakkına sahiptir. • Affecto Societatis unsuru yüksek • Haklı sebeplerle ortağın şirketten çıkarılması mümkündür.	• Ortaklar değil, şirkete koyulan sermaye önemli. Çok sayıda ortak, büyük sermaye... • Ortak sayısı en az 1'dir. İstisna: Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirkette en az 5. • Yönetim ve temsil kurullar tarafından yerine getirilir. • Şirkete girme çıkma (pay devri) basit usuldedir. • Ortaklardan birinin ölümü, istifası, kısıtlanması kural olarak şirketi sona erdirmez. • Ortaklar, kar-zarara sermaye payları oranında katılırlar. • Şirket borçlarından dolayı ortaklar koydukları sermaye oranında sınırlı sorumludur. • Ortaklar sınırlı sorumlu olduğu için TTK sermayeyi koruyan hükümler getirmiş. • Kişisel emek ve ticari itibar sermaye payı olarak getirilemez. • Rekabet yasağı sadece yöneticileri bağlar. • Ortaklar sermaye payları oranında oy hakkına sahiptir. • Affecto Societatis unsuru düşük • Haklı sebeplerle ortağın şirketten çıkarılması mümkün değil. (İstisnası: Sermaye borcunu zamanında yerine getirmeme, ıskat)

Tabi Oldukları Sermaye Sistemine Göre Şirketler:

TTK uyarınca 3 sermayesi sistemi vardır. Bunlar;

- **Değişir Sermaye Sistemi:** Bu sistemde kanunun kuruluş için asgari sermaye miktarı öngörmediği şirketler yer almaktadır. Bu şirketlerin sermaye miktarları yaptıkları faaliyetin türüne göre değişiklik göstermektedir. Adi ortaklık, kolektif şirket ve adi komandit şirket değişir sermaye sistemine tabi şirketlerdir.

- **Esas (Sabit) Sermaye Sistemi:** Bu grupta kanunun kuruluş için ortakları tarafından belirli miktarda sermaye taahhüdü aradığı şirketler vardır. Anonim ve limited şirketler, bu grupta yer alır.
- **Kayıtlı Sermaye Sistemi:** Her şirketin esas sözleşmesinde, şirkete özgülenen sermayeler ve bunların parasal değeri yazmak zorundadır. Esas sözleşme, ortakların tümünün iradesi ile oluştuğu için bu sözleşmede yapılacak herhangi bir değişiklik için de şahıs şirketlerinde ortakların tümünün iradesi, sermaye şirketlerinde ise ortakların (pay sahiplerinin) belirli çoğunluğu gerekmektedir. Kayıtlı sermaye sistemini benimseyebilen tek şirket türü anonim şirketlerdir. **Halka açık veya kapalı olması fark etmeksizin tüm A.Ş. ler kayıtlı sermaye sistemini benimseyebilirler**. Bu sistemi benimseyen anonim şirketlerde ortaklar esas sözleşme ile kanunun öngördüğü asgari sermaye miktarının yanı sıra bir tavan sermaye miktarı belirlemektedir. Artık belirlenen sınırlar içerisinde sermayede değişikliğe gitme yetkisi pay sahiplerinden meydana gelen genel kurul tarafında değil; anonim şirketin yönetim kurulundadır.

Sorumluluğunun Türüne Göre Şirketler:

Adi Ortaklık: Şirket: Şirket borçlarından dolayı şirketin tüzel kişiliği ve ayrı sermayesi olmadığı için şirketin sorumluluğu bulunmamaktadır. Ortaklar: Şirket borçlarından dolayı; 1. Dereceden (doğrudan), sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız ve müteselsilen sorumludur.

Kollektif Şirket: Şirket: Tüzel kişiliği ve ortaklarından bağımsız bir malvarlığı olduğu için, 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Ortaklar: 2. Dereceden (dolaylı), sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız ve müteselsilen sorumludur.

Adi Komandit Şirket: Şirket: Tüzel kişiliği ve ortaklarından bağımsız bir malvarlığı olduğu için, 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Komandite Ortak: 2. Dereceden (dolaylı), sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız ve müteselsilen sorumludur. Komanditer Ortak: 2. Dereceden (dolaylı), esas sözleşmede taahhüt ettiği sermaye miktarı ile sınırlı ve adi sorumludur.

Anonim Şirket: Şirket: Tüzel kişiliği ve ortaklarından bağımsız bir malvarlığı olduğu için, 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Pay sahipleri: 2. Dereceden (dolaylı), esas sözleşmede taahhüt ettiği sermaye miktarı ile sınırlı ve adi sorumludur.

Limited Şirket: Şirket: Tüzel kişiliği ve ortaklarından bağımsız bir malvarlığı olduğu için 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Ortaklar: 2. Dereceden (dolaylı), esas sözleşmede taahhüt ettiği sermaye miktarı ile sınırlı ve adi sorumludur.

**** **Sınırlı sorumluluğun olduğu şirketlerde ortaklar "taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı sorumludurlar". Taahhüt edilen sermaye yerine getirildiği oranda, ortakların da sorumluluğu azalacak veya son bulacaktır.***

ADİ ORTAKLIK (BK madde 620 v.d.)

Tanım: Adi ortaklık sözleşmesi, iki ya da daha fazla kişinin emeklerini ve mallarını ortak bir amaca erişmek üzere birleştirmeyi üstlendikleri sözleşmedir.

Adi ortaklığın işleyişi ve iç ilişki konularına geçmeden evvel, ticari işletme hukukundan bu yana bu ortaklık türünün belirtmiş olduğumuz genel özelliklerini tekrar edecek olursak;

- Esas sözleşmesinde kanuni şekil şartı öngörülmemiştir,
- Ortakların iradesi birbirine ulaştığı an şirket kurulmuş sayılır,
- En az 2 gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabilir,
- Kişisel emek ve ticari itibar ortaklarca sermaye olarak getirilebilir,
- Her türlü iktisadi gaye için kurulabilir,
- Tüzel kişiliğe sahip değildir,
- Tacir sıfatına sahip değildir,
- İflasa tabi değildir,
- Ayrı bir malvarlığı yoktur,
- Hak ehliyetine sahip değildir,
- Değişir sermaye sistemine tabidir,
- Şahıs şirketi türüdür,
- Ortakları tacir sıfatına sahiptir, sınırsız, müteselsilen ve 1. Dereceden sorumludur ve iflasa tabidir,
- Ortakların şirketin işlerini yürütürken kullandıkları müşterek unvan (ticaret unvanı), ortakların ad ve soyadından oluşur.

ADİ ORTAKLIKTA İÇ İLİŞKİ:

Sermaye Koyma Borcu: Ortaklar esas sözleşmede mutlaka iktisadi değer taşıyan bir unsuru sermaye olarak getirmelidir. Kural olarak ortakların getireceği sermayeler arasında dengesizlik olmamalıdır ancak ortaklar bunun aksini kararlaştırabilirler.

***** Taahhüt ettiği sermayeyi henüz şirkete getirmemiş ortaklar da kardan pay alabilirler!!!**

Kar ve Zararın Paylaşılması: Adi ortaklıkta kural olarak elbirliği halinde mülkiyet hükümleri geçerlidir ve buna göre ortaklar şirkete ne ölçüde sermaye getirmiş olurlarsa olsunlar, aksi kararlaştırılmadıkça eşit haklara sahiptirler. Kar ve zarar paylaşımı ile ilgili bu doğrultuda sırasıyla şunları söyleyebiliriz;

1) Esas sözleşmede **aksi kararlaştırılmadığı takdirde**, ortaklar getirmiş oldukları sermaye miktarına bakılmaksızın kar ve zararda **eşittirler**.
2) Esas sözleşmede ortaklarca ya sadece kar ya da sadece zarar paylaşım oranları belirlendiği takdirde, **belirlenen oran diğerine de uygulanacaktır**.
3) Esas sözleşme ile ortaklar, kar ve zarar paylaşım oranlarını **farklı şekilde belirleyebilirler**.

DİKKAT: Emeğini sermaye olarak getiren ortak zarardan muaf tutulabilir. Ancak bu sadece iç ilişkide geçerlidir.

Karar Alınması: Adi ortaklıkta ortaklar kural olarak bütün olağanüstü işlemlerde kararları ortakların oybirliği ile almaktadır. Ancak esas sözleşmede kararların oyçokluğu ile alınabileceği belirtilmişse, o takdirde oybirliğine gerek kalmaz.

YÖNETİM

Kural: Esas sözleşmede herhangi bir hüküm olmadığı takdirde, bütün ortaklar yönetim yetkisine sahiptir.

İstisnaları:

- Esas sözleşme ile veya daha sonra alınacak karar ile yönetim yetkisi ortaklardan birine bırakılabilir,
- Esas sözleşme ile veya daha sonra alınacak karar ile yönetim yetkisi ortaklardan birkaçına bırakılabilir,
- Esas sözleşme ile veya daha sonra alınacak karar ile yönetim yetkisi dışarıdan 3. Kişiye bırakılabilir.

Yönetim yetkisine sahip olanlar birden fazla kişiden oluşsa dahi her bir yönetici olağan işlemleri tek başına yapmak hakkına sahiptir (**unutmayınız; olağanüstü işlemlerde her halükarda oybirliği gerekir**; ***ancak gecikmesinde sakınca olan olağanüstü işlemleri yine her bir temsile yetkili ortak tek başına yapabilir***!!). Diğer yöneticilerin bu durumda tek hakkı ise işlem yapılmadan evvel o işleme ***itiraz haklarıdır.*** **Yönetim hakkına sahip olmayan ortakların itiraz hakları da yoktur.** Eğer yönetici ortaklar birbirlerinin işlemlerine itiraz eder ve çoğunluğu kendi aralarında sağlayamazlarsa, konu ortakların gündemine gelir ve çoğunlukla verilecek karar doğrultusunda hareket edilir.

Yönetim yetkisinin kaldırılması ve sınırlandırılması: Yönetim yetkisinin esas sözleşme ile ortaklardan birine bırakıldığı durumlarda bu yetki, haklı neden olmaksızın sınırlandırılamaz veya kaldırılamaz. Haklı sebeplerin varlığı halinde ise tek bir ortak dahi bu yetkiyi kaldırabilir. Adi ortaklığı düzenleyen Borçlar Kanunu'nda ise haklı sebep olarak;

1) Aşırı ihmal

2) İyi yönetim için gereken yeteneğin kaybedilmesi, durumları sayılmıştır.

Bunun dışında adi ortaklıkta yönetim yetkisi esas sözleşme ile değil ve fakat daha sonra ortakların çoğunluğu ile alınacak karar ile ortaklardan birine bırakılmışsa, bu takdirde yine ortakların çoğunluğunun alacakları karar ile yönetim yetkisi kaldırılabilir yahut sınırlandırılabilir. Aynı durum, dışarıdan yönetici olarak atanan 3. Kişiler hakkında da geçerlidir.

Adi ortaklıkta yönetim hakkına sahip olan ortak veya 3. Kişi, diğer ortaklara her yıl hesap vermek ve ortaklara kazanç paylarını ödemek zorundadır.

Adi ortaklıkta yönetim hakkına sahip olanların yetkisi, birlikte imza kuralı getirilerek sınırlandırılabilir.

DENETİM: Yukarıda yönetim hakkının verilişi, kapsamı ve sona ermesi ile ilgili açıklamalarda bulunduk. Adi ortaklıkta yönetim hakkı sadece esas sözleşmede aksi belirtilmemişse veya daha sonra bu konuda ortaklarca karar alınmaması halinde bütün ortaklara aitti ve yönetim hakkına sahip olan ortakların birbirlerinin yapacakları işlemlere karşı işlem yapılmadan evvel itiraz hakları bulunmaktaydı.

Denetleme hakkı ise diğer haklardan farklı olarak yönetici olsun veya olması bütün ortaklara tanınmış bir haktır ve ortaklar sözleşme ile veya daha sonra alacakları kararlar ile herhangi bir ortağın denetleme hakkını kaldıramazlar veya sınırlandıramazlar.

Buna göre her ortak;

1) Ortaklığın işleyişi hakkında bilgi alma

2) Ortaklığın defter ve belgelerini incelemek

3) İncelediği belgelerin örneklerini almak ve

4) Ortaklığın mali durumu hakkında özet çıkarmak, haklarına sahiptir. Ancak bu hak, dürüstlük kurallarına uygun şekilde kullanılmalıdır. Buna göre ***ortaklar denetleme haklarını, her iş yılı sonunda olmak üzere mesai saatleri içerisinde kullanabilirler.***

Ortakların Sorumlulukları:

1) ***Rekabet etme yasağı:*** Adi ortaklıkta hiçbir ortak, şirketin yaptığı türden işi;

- *Kendisi adına yapamaz,*
- *Başkası adına yapamaz,*
- *Bir başka şirkette sınırsız sorumlu ortak olamaz.* Bu yasaklara aykırı davranan ortağa uygulanacak yaptırımlar ise:

a) Ortakların uğradığı zarar ve ziyanı karşılar

b) Elde ettiği menfaatleri şirkete devir borcu doğar

c) Diğer Yapılan işler şirket adına yapılmış sayılır

d) Haklı neden gösterilerek o ortak oybirliğine gerek kalmaksızın mahkeme kararı ile ortaklıktan ihraç edilebilir. Bu yaptırımlardan hangisinin uygulanacağına ise diğer ortaklar oyçokluğu ile karar verirler.

2) ***Ortakların yaptığı giderler:*** Kanun, bu noktada ortaklar tarafından yapılan harcamaları 3'e ayırmaktadır:

- *Ortaklık işleri için yapılan giderler:* Ortaklardan herhangi bir tanesi ortaklığın menfaatine harcamalarda bulunursa yahut şirketin yönetiminden dolayı doğrudan zarara uğrarsa veya tehlikeye maruz kalırsa diğer ortaklar, ortağın bu zararını gidermekle mükelleftirler.
- *Ortaklığa avans verilmesi:* Bu durumda avans veren ortak, bunu verdiği günden itibaren yasal faizi ile birlikte isteyebilir.
- *Ortaklık işleri için yükümlü olmadığı halde emek sarf eden ortak:* bu emeğinin karşılığında hakkaniyetin gerektirdiği bir ücret talep edebilir.

3) ***Özen borcu:*** Her ortak ortaklık işlerine kendi işiymiş gibi özen göstermek ile mükelleftir (sübjektif özen). Şahıs şirketlerinde ve adi ortaklıkta bu yükümlülük bütün ortaklarda iken, sermaye şirketlerinde yönetici olan ortaklardadır. Aynı zamanda her ortak, diğer ortaklara kusuru ile verdiği zararlardan sorumludur.

ORTAKLAR ARASINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

Yeni Ortak Alınması:

Ortaklığa yeni ortak alınması halinde diğer ortakların **oybirliği gerekmektedir**. Adi ortaklık güven temeline dayanmaktadır ve ortakların ad ve soyadları esas sözleşmede belirtilmektedir. Esas sözleşme ise ortakların tümünün aynı doğrultudaki iradesi sonucu meydana geldiğinden, bu sözleşmede yapılacak herhangi bir değişiklik için yine oybirliği gerekecektir.

**** ***Ortaklardan herhangi birisi diğer ortakların rızası olmaksızın şirketteki payını 3. Kişiye devrederse, DEVRALAN KİŞİ ORTAK SIFATINI KAZANAMAYACAKTIR!!!***

Çıkma ve Çıkarılma:

Nedenleri:

1) Ortaklardan birinin feshi ihbarda bulunması
2) Ortaklardan birinin kısıtlanması
3) Ortaklardan birinin iflası
4) Ortaklardan birinin ölümü
5) Ortaklardan birinin tasfiye bakiyesinin haczi

Bu durumlarda eğer ki esas sözleşmede ortaklığın geri kalan ortaklarla devam edeceğine dair hüküm yoksa şirket infisah eder. Ancak sözleşmede kalan ortaklarlar şirketin devam edeceğine dair bir hüküm varsa o ortak, mirasçısı veya kanuni temsilcisi ortaklıktan çıkabilir veya *diğer ortakların oybirliği ile ve yazılı olarak bildirilmek şartıyla ortaklıktan çıkarılabilir.*

Belirli süreli olarak kurulan adi ortaklıklarda; ortaklardan biri ortaklıktan ayrılmak isterse diğer ortakların oybirliğine ihtiyaç vardır.

Çıkmak isteyen ortak, diğer ortakların oybirliğini sağlayamadığı takdirde 2 seçenek ile karşı karşıya kalır:

1) Ortaklık için belirlenen sürenin sonunu bekler veya
2) **3 ay evvelden** feshi ihbarda bulunmak şartıyla şirketin feshini talep eder. Ancak bu durumda ortak, şirketin feshi nedeniyle diğer ortakların uğradığı zarar ve ziyanı karşılamalıdır.

   Belirsiz süreli olarak kurulan adi ortaklıklarda; ortak, çıkmak için oybirliğini sağlayamadığı takdirde **6 ay evvelden** feshi ihbarda bulunmak şartıyla şirketin feshini talep edebilir. Belirsiz süreli adi ortaklık 3 durumda söz konusu olabilir:

1) Ortaklar şirket için belirli bir süre öngörmemişlerse,
2) Ortaklığın ömrü ortaklardan birinin ömrü ile sınırlı tutulmuşsa,
3) Belirli süreli olarak kurulan adi ortaklıklarda süre sonunda ortaklar faaliyete devam kararı alırlarsa.

*** **Ortaklıktan çıkma veya çıkarılma durumlarında kural oybirliği olmakla beraber haklı nedenlerin varlığı halinde ve tek bir ortağın talebi üzerine, ortak oybirliğine gerek kalmazsızın mahkeme kararı ile ortaklıktan ihraç edilebilir. Haklı nedenlere örnek olarak, ortaklardan birinin rekabet etme yasağına aykırı davranmasını, sermaye koyma borcunu yerine getirmemesini vb. örnek olarak gösterebiliriz.**

Çıkma veya çıkarılmanın sonuçları:

1) Çıkan veya çıkarılan ortağın kendi zamanında başlamış olan işlemlerden sorumluluğu devam eder
2) Çıkan veya çıkarılan ortak kendi zamanında doğan işlemlerden doğan kar ve zarara katılır
3) Çıkan veya çıkarılan ortağa, kullanımını ortaklığa bırakmış olduğu eşya varsa geri verilir
4) Çıkan veya çıkarılan ortağa kendi zamanında başlayan ve devam eden işler hakkında arzu ettiği takdirde bilgi verilir.

*** **Çıkma durumundaki fesih bildirimleri derhal değil, o hesap yılının sonunda hüküm ifade eder ve bu bildirimler makul süreler içerisinde yapılmalıdır!!**

TEMSİL

Kural olarak adi ortaklıkta yönetim yetkisine sahip olan ortağın ortaklığı dış ilişkide temsil etmek yetkisi de bulunmaktadır. Bu kişinin ortaklık adına 3. Kişiler ile yapacağı işlemlerden diğer ortaklar da sorumlu olacaktır. Ancak bu kişinin önemli tasarruf işlemlerinde bulunabilmesi için bu yetkinin bütün ortakların oybirliği ile yapılmış olması gerekir.

ORTAKLIĞIN SONA ERMESİ

Sona erme nedenleri, infisah ve fesih olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. İnfisah halinde, nedenlerin gerçekleşmesi üzerine başka herhangi bir iradeye gerek kalmaksızın ortaklık kendiliğinden son bulur. Fesih durumunda ise ya ortakların iradesi sonucu yahut da mahkeme kararı ile ortaklık sona ermektedir.

İnfisah Nedenleri:

1) Amacın gerçekleşmesi yahut gerçekleşmesinin imkânsız hale gelmesi
2) Sözleşmede ortaklığın mirasçılarla devam edeceğine dair hüküm yoksa ortaklardan birinin ölümü
3) Sözleşmede aksi kararlaştırılmadığı takdirde ortaklardan birinin kısıtlanması, iflası veya tasfiye bakiyesinin haczi
4) Ortaklık için belirlenen sürenin dolması

Fesih Nedenleri:

1) Ortaların oybirliği ile feshi
2) Belirli süreli adi ortaklıklarda ortaklardan birinin 3 ay evvelden feshi ihbarı
3) Belirsiz süreli olarak kurulan adi ortaklıklarda ortaklardan birinin 6 ay evvelden feshi ihbarı
4) Haklı nedenlerin varlığı halinde fesih istemi üzerine mahkeme kararı ile adi ortaklık son bulacaktır.

ORTAKLIĞIN TASFİYESİ

Ortaklardan biri tarafından sermaye olarak bir malın mülkiyetinin özgülendiği durumlarda; ortaklığın tasfiyesi halinde o ortak, malı olduğu gibi alamaz. Ancak sermaye olarak getirdiği zamandaki ortaklar tarafından biçilen değerini veya değer biçilmemişse koyduğu gündeki rayiç değerini geri alabilir.

Tasfiye esnasında kural olarak sırasıyla:

1) Ortaklığın borçları ödenir
2) Ortakların ortaklık için yaptığı giderler ödenir
3) Ortaklığa verdikleri avanslar ödenir
4) Koymuş oldukları sermayeler iade edilir
5) Hala elde değer varsa buna tasfiye karı denir ve ortaklar arasında paylaştırılır.

***İlk 3 aşama gerçekleştikten sonra ortaklığın kalan varlığı sermayelerin iadesine yetmezse, bu takdirde zarar ortalar arasında paylaştırılır.**

Tasfiye Memuru:

Tasfiye aşamasını kural olarak yönetici olsun veya olmasın bütün ortaklar birlikte yaparlar. Ancak esas sözleşmede bu yetki ortaklardan birine de bırakılabilir. Bunun yanı sıra ortaklar dışarıdan tasfiye memuru da atayabilirler. **Ortaklar atanacak tasfiye memuru üzerinde anlaşamazlarsa, hâkimden bu yönde talepte bulunabilirler.**

Tasfiye memuru yaptığı işler neticesinde ücrete hak kazanır. Bu ücret esas sözleşme ile ortakların daha sonra alacakları karar ile ve o da yoksa hâkim tarafından belirlenir. Ücret, ortaklığın malvarlığından veya ortaklar tarafından müteselsilen karşılanır.

Ortaklar, ortaklık sona erse dahi ortaklığın borçlarından dolayı alacaklı 3. Kişilere karşı sorumlu olmaya devam eder.

ZAMANAŞIMI

Adi ortaklıkta, ortakların birbirlerinden olan veya ortakların ortaklıktan olan alacaklarında zamanaşımı süresi **5 YIL**;
3. kişilerin ortaklardan veya ortakların 3. Kişilerden olan alacaklarında ise zamanaşımı süresi **10 YIL** dır.

KOLLEKTİF ŞİRKET (TTK madde 211-303)

Tanım: TTK uyarınca kollektif şirket; bir ticari işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacı ile gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarının sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlandırılmamış olan şirkettir.

Genel Özellikleri:

1) Kollektif şirket sözleşmesi mutlaka yazılı şekilde yapılmalıdır.

2) Kollektif şirket en az 2 gerçek kişi ile kurulabilir; tüzel kişiler ortak olamaz.

3) İktisadi değer taşıyan her türlü malvarlığı unsuru, kişisel emek ve ticari itibar sermaye olarak getirilebilir. Emeğini sermaye olarak getiren ortak zarardan muaf tutulabilir.

4) Kollektif şirketin konusu sadece ve sadece ticari işletme işletmektir.

5) Tüzel kişiliğini, sözleşmedeki ortakların imzasının noterce tasdiki veya şirket sözleşmesinin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzalanmasından sonraki 15 gün içerisinde ticaret siciline tescil ile kazanır.

6) Şahıs şirketidir, kuruluşu için kanunda asgari sermaye miktarı öngörülmemektedir. (Buna karşın işlettiği işletmeye uygun sermaye şartı aranmaktadır)

7) Değişir sermaye sistemine tabidir.

8) Şirket borçlarından dolayı alacaklılara karşı; Şirket: 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Ortaklar: 2. Dereceden (dolaylı), sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız ve müteselsilen sorumludur.

9) Şirketin ticaret unvanının çekirdek kısmını ortaklardan en az birinin ad-soyadı ve ortaklığın türünü gösterir ibare oluşturur.

10) ***Tacir sıfatı şirkete aittir ve ortakların tacir sıfatı yoktur. ANCAK, şirket borçlarından ötürü ortaklar, tacir olmasalar da iflasa tabidirler!***

11) Kollektif şirketin tüzel kişiliği ve tacir sıfatı vardır ve dolayısıyla ticari defterleri tutmak ile mükelleftir.

Şirket Sözleşmesinin Zorunlu Unsurları: TTK uyarınca her kollektif şirket sözleşmesinde:

- **a)** Ortakların ad ve soyadlarıyla yerleşim yerleri ve vatandaşlıkları.
- **b)** Şirketin kollektif olduğu.
- **c)** Şirketin ticaret unvanı ve merkezi.
- **d)** Esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış bir şekilde şirketin işletme konusu.

e) Her ortağın sermaye olarak koymayı taahhüt ettiği para miktarı; para niteliğinde olmayan sermayenin değeri ve bu değerin ne suretle biçilmiş olduğu; sermaye olarak kişisel emek konulmuşsa bu emeğin niteliği, kapsamı ve değeri.

f) Şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, bunların yalnız başına mı, yoksa birlikte mi imza koymaya yetkili oldukları, bulunmak zorundadır.

❖ ***Şirket sözleşmesi kanuni şekilde yapılmayan veya zorunlu unsurları eksik olan kollektif şirketler adi ortaklık hükmündedir***.

KOLLEKTİF ŞİRKETTE İÇ İLİŞKİ:

YÖNETİM:

Ortaklardan her biri şirketi yönetim yetkisine sahip olmakla birlikte bu yetki esas sözleşme veya ortakların daha sonra alacakları karar ile ortaklardan birine, birkaçına veya tümüne bırakılabilir. Kural olarak yönetici ortaklar tek başlarına işlem yapmaya yetkili olmakla beraber bu yetkileri birlikte imza şartı getirilerek sınırlandırılabilir ve bu takdirde yönetici olanlar, işlemi birlikte yapmak zorundadır.

İtiraz Hakkı: Yönetici ortaklar birbirlerinin işlemlerine karşı işlem tamamlanıncaya kadar itiraz edebilir. İtiraz sonucu yönetici ortaklar anlaşamazlarsa, yönetici ortakların çoğunluğunun vereceği karar doğrultusunda hareket edilir.

Adi ortaklıkta da görmüş olduğumuz üzere itiraz hakkına sadece yönetici ortaklar sahiptir. Bu durumda tek bir ortağın yönetici olduğu durumlarda, o ortağın her türlü işlemi serbestçe yapıp yapamayacağı sorusu akıllara gelmektedir. ***TTK uyarınca tek bir ortağın yönetici olduğu durumlarda, kişinin işlemi hileye dayalı olmadığı müddetçe o yöneticinin işlemlerine karşı itiraz yolu kapalıdır. Diğer ortaklar, sadece hileli işlemlere itiraz edebilirler.***

Yöneticiler, kural olarak şirkete dair bütün olağan işlemleri yapmaya yetkilidirler; olağanüstü işlemler için ise yönetici olsun veya olmasın bütün ortakların oybirliği şarttır.

Faiz Verme Borcu: Herhangi bir ortak şirketten yetkisiz olarak para çeker veya şirket adına para tahsil ederse, derhal faizi ile birlikte şirkete vermek zorundadır. Aynı durum ortağın şirketten ödünç aldığı durumda da geçerlidir.

Denetleme Hakkı

Yönetici olsun veya olmasın bütün ortaklar şirketin gidişatı hakkında bilgi isteyebilir ve adi ortaklıkta olduğu üzere şirketin defter ve belgelerini dürüstlük kurallarına uygun olmak şartıyla inceleyebilir. Ortaklar sözleşme ile veya daha sonra alacakları karar ile bu hakkı kaldıramazlar veya herhangi bir sebeple sınırlayamazlar; bu yöndeki sınırlamalar geçersizdir.

Oy Hakkı ve Karar Alınması

Her ortak tek bir oy hakkına sahiptir. Esas sözleşmede değişiklik gerektiren kararlar oybirliği ile diğer kararlar ise oyçokluğu ile alınır. ***Örn: şirketten çıkma, çıkarılma veya yeni ortak alınması, şirket merkezinin, ticaret unvanının değiştirilmesi, şirketin türünün değiştirilmesi kararları sözleşmede değişiklik yapılmasını gerektirdiği için bu hususlarda oybirliği ile karar alınması gerekmektedir.***

Kar ve Zararın Paylaştırılması

Her faaliyet yılı sonunda yöneticiler tarafından hazırlanan tablolar ortaklarca onaylandığı esnada kar dağıtımı hakkında da ortaklarca karar alınır. Eğer bu konuda alınan karar, kanuna esas sözleşmeye, dürüstlük kurallarına aykırı ise ortaklar, kararın alındığı tarihten itibaren ***3 ay*** içerisinde kararın iptali için dava açabilirler. Ortak süreyi geçirirse veya kendisine düşen payı kısmen veya tamamen alırsa veya bir başka kişiye devrederse yahut da zararı öderse dava açma hakkını kaybeder.

Kar-zarar paylaşımını ortaklar onaylar ve yöneticiler yapar. ***Kollektif şirketlerde kar-zarar paylaşımı için dışarıdan 3. Kişi atanabilir ve buna "PAYLAŞTIRICI" denir.***

Paylaştırma için alınan karar, ortağın istemi üzerine mahkemece iptal edilirse kar, adi ortaklık hükümlerine göre paylaştırılır. Bunun dışında kar ve zarar paylaşımında uygulanacak oranlar hususu, adi ortaklıktakinin aynısıdır.

Zarar hususunda en önemli nokta zarardan muafiyettir. Adi ortaklıkta da belirttiğimiz gibi kollektif şirketlerde de emeğini sermaye olarak getiren ortak esas sözleşme ile veya ortakların alacağı karar ile zarardan muaf tutulabilir.

Şirketin sermayesinin zarar nedeniyle eksildiği durumlarda, ortaklar oybirliği ile eksilen bu kısmı tamamlamak için karar almazlarsa, hiçbir ortak buna zorlanamaz.

UNUTULMAMALIDIR Kİ; KOLLEKTİF ŞİRKETLERDE KAR DAĞITIMI YAPILABİLMESİ İÇİN ÖNCELİKLE ZARAR NEDENİYLE SERMAYENİN EKSİLEN KISMI TAMAMLANMALIDIR!!! Yani önce zararı karşıla; ardından para kalırsa paylaş!

Rekabet Yasağı

Hiçbir ortak;

- Şirketin yaptığı türden işi kendisi adına yapamaz,
- Şirketin yaptığı türden işi başkası adına yapamaz veya
- Bir başka şirkette sınırsız sorumlu ortak olamaz. Kollektif şirketlerde rekabet yasağının kapsamı bu olmakla birlikte bu şartlara aykırı davranan ortak, diğer bir ortağın talebi üzerine;

1) Uğranılan zarar ve ziyan tazmin ettirilebilir veya
2) Ortağın kendi adına yaptığı işlerin şirket adına yapılmış sayılması talep edilebilir veya
3) Elde edilen menfaatlerin şirkete devri talep edilebilir.

Rekabet yasağına aykırı davranan ortağa hangi yaptırımların uygulanacağına ***diğer ortaklar, çoğunluk ile işlemin yağıldığı veya*** öğrenildiği ***tarihten itibaren 3 ay veya 1 yıl içerisinde karar vermelidirler***. Aksi halde bu hakları zamanaşımına uğrayacaktır.

Ortaklar, bu seçimlik haklardan birine karar vermiş olsalar dahi bunun yanı sıra güven ilişkisi zedelendiği için şirketin feshini de talep edebilirler. (seçimlik hak+şirketin feshi)

**** ***Ortaklar, kanuna ahlaka ve adaba aykırı olmamak şartıyla kollektif şirketin işleyişi ile ilgili hususları serbestçe tayin edebilmek hak ve yetkisine sahiptirler. Ortaklar, sözleşme ile yukarıda sayılan rekabet yasağı hallerini, ağırlaştırabilirler, hafifletebilirler veya tamamen ortadan kaldırabilirler!!!***

**** ***Bir uyarı da 3 numaralı rekabet yasağı durumuna yapmak gerekmektedir. Eğer ki ortaklar, bir başka şirkette sınırsız sorumlu olan şahsı yeni kurulan kollektif şirketlerine durumu bildikleri halde o kişiden, diğer şirketten ilişiğini kesmesini talep etmezlerse bu durumu kabul ederek kişiyi ortaklığa kabul ettikleri varsayılır!!!***

Şirketin Temsili

Şirketi temsile yetkili olan kimse şirketin ticaret unvanını kullanarak işletme konusuna giren her türlü işi yapabilir. Temsilcinin temsil yetkisi birlikte imza şartının ticaret siciline tescili yolu ile sınırlandırılabilir. Bu kişi veya kişilerin yapacağı işlemlerden dolayı kazanılan hak ve edinilen borçlar şirkete ait olur.

Temsilcinin görevini yerine getirirken işlediği haksız fiillerden de kendisi ile birlikte şirket de sorumlu olacaktır.

Temsil Yetkisinin Kaldırılması: Gecikmesinde sakınca olan hallerde ve haklı sebeplerin varlığı halinde temsil yetkisi ortaklardan birinin talebi üzerine mahkeme kararı ile kaldırılabilir ve şirketin temsili için **mahkemece bir kayyım atanır. Mahkeme, atadığı kayyımın yetkisini ve yetkisinin sınırlarını kendisi belirler.**

Şirket ve Alacaklılar

Sorumluluğunun türüne göre şirketleri tasnif ederken kollektif şirkette sorumluluk durumunun nasıl gerçekleştiğini ve ortakların da şirket borçlarından müteselsilen ve sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız sorumlu olduklarını belirtmiştik.

Burada bir de şirkete yeni katılan ortağın durumuna bakmak gerekmektedir. Şirkete katılan ortak, bu şirketi beğendiği için oradadır; sevabı ve günahı ile aktifi ve pasifi ile şirket onun için vazgeçilmezdir. ***Kollektif şirkete yeni ortak katılması halinde bu ortak da kendisinden evvel başlamış olan işlemlerden de müteselsilen ve sınırsız sorumlu olacaktır!*** Şirketin önceki ortakları tabiri caizse yeni ortaklarına kıyamayıp, onu katılma tarihinden evvelki borçlardan kurtarmayı kararlaştırsalar bile, ***bu muafiyet iç ilişkide geçerli olacaktır ancak 3. Kişilere karşı ileri sürülemez!!!!***

Şirketin iflası halinde, şirket alacaklıları şirketin malvarlığından alacaklarını alamadığı sürece, ortakların kişisel alacaklıları, şirketin malvarlığından (ortağa düşen payından) alacaklarını alamazlar.

KOLEKTİF ŞİRKETİN SONA ERMESİ

Sona erme nedenlerini adi ortaklıkta olduğu üzere infisah ve fesih olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

İnfisah Nedenleri:

1) *Konkordato ile sonuçlanmış olsa bile **şirketin iflası**,*
2) *Şirketin **sermayesinin tamamını veya 2/3 ünü kaybettiği** durumlarda sermayenin tamamlanmasına veya elde kalan ile şirketin devamına ortaklarca karar verilmemesi,*
3) ***Birleşme**,*
4) ***Ortaklardan birinin iflası** (iflas eden ortak şirketten çıkarılmazsa)*
5) ***Amacın gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkânsız hale gelmesi**,*
6) ***Sürenin dolması***
7) *Mirasçılarla devam kararlaştırılmamışsa ve diğer ortaklar oybirliği ile devam kararı almamışlarsa, **ortaklardan birinin ölümü***
8) *Sözleşmede şirketin devam edeceğine dair hüküm yoksa **ortaklardan birinin kısıtlanması veya tasfiye bakiyesinin haczi***

Fesih Nedenleri:

1) *Ortakların oybirliği ile şirketin feshine karar vermesi*
2) *Belirli süreli olarak kurulan şirketlerde esas sözleşmede feshi ihbar hakkının saklı tutulması üzerine, tek bir ortağın talebi halinde mahkeme kararı ile*
3) *Belirsiz süreli şirketlerde ortaklardan birinin 6 ay evvelden feshi ihbarı üzerine mahkeme kararı ile*
4) *Haklı sebeplerin varlığı halinde süreye bağlı olmaksızın tek bir ortağın talebi üzerine mahkeme kararı ile şirket feshedilebilir.*

KOLLEKTİF ŞİRKETİN TASFİYESİ:

Tasfiye aşamasında yetki tasfiye memurlarına geçer. Tasfiye memurları esas sözleşme ile gösterilebileceği gibi, daha sonra ortakların oybirliği ile uzlaşmaları sonucu da seçilebilirler. Ortaklar uzlaşamazlarsa tüm ortaklar tasfiye memuru sayılır veya şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden tasfiye memuru atanması talep edilebilir. Şirket iflas ile sona erdiği takdirde tasfiye işlemlerini iflas idaresi yerine getirir.

Tasfiye memurları şirketin olağan bütün tasfiye işlemlerini yapmaya yetkili oldukları gibi; sulh kabul, tahkim ve feragatte de bulunabilirler.

Tasfiyenin Aşamaları:

- İç tasfiye aşamasıdır. Tasfiye memurları şirketin aktif ve pasiflerini gösteren bir envanter hazırlar
- Şirkete ait taşınır ve taşınmaz malların satışı gerçekleştirilir (taşınmazlar açık artırma yolu ile satılır)
- Borçların ödenmesi aşamasına geçilir
- Borçların ödenmesinin ardından elde artı değer kaldı ise yani şirket borca batık değilse, ortaklara koymuş oldukları sermayeler iade edilir
- Son olarak hala elde aktif değerler varsa buna tasfiye karı denir ve tasfiye memurları kar dağıtım oranlarına göre tasfiye karı dağıtımı gerçekleştirir.

ADİ KOMANDİT ŞİRKET (TTK madde 304-328)

Tanım: TTK madde 304'e göre: ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirkettir.

Komandite ortaklar şirket borçlarından dolayı sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız sorumlu olan ortaklardır; komandite ortaklar sadece gerçek kişi olabilir ve adi komandit şirkette en az 1 komandite ortak bulunmak zorundadır.

Komanditer ortaklar ise şirket borçlarından dolayı esas sözleşmede taahhüt ettikleri sermaye miktarı ile sınırlı sorumlu ortaklardır ve taahhüt ettikleri sermayeyi şirkete getirdikleri oranda sorumluluktan kurtulurlar. Komanditer ortak, gerçek veya tüzel kişi olabilir ve adi komandit şirketlerde en az 1 komanditer ortağın olması şarttır.

Genel Özellikleri:

1) Adi komandit şirket sözleşmesi mutlaka yazılı şekilde yapılmalıdır.
2) Adi komandit şirket en az 1 komandite (sadece gerçek kişi) ve en az 1 komanditer (gerçek veya tüzel kişi) ortak tarafından kurulabilir.
3) İktisadi değer taşıyan her türlü malvarlığı unsuru, kişisel emek ve ticari itibar komandite ortak tarafından sermaye olarak getirilebilir. Emeğini sermaye olarak getiren komandite ortak zarardan muaf tutulabilir. Komanditer ortak ise emeğini ve ticari itibarını sermaye olarak getiremez.
4) Adi komandit şirket sadece ticari işletme işletmek amacıyla kurulabilir.
5) Tüzel kişiliğini sözleşmedeki ortakların imzasının noterce tasdikinden sonraki 15 gün içerisinde ticaret siciline tescil ile kazanır.
6) Şahıs şirketidir; kuruluşu için kanunda asgari sermaye miktarı öngörülmemektedir. (Buna karşın işlettiği işletmeye uygun sermaye şartı aranmaktadır)
7) Değişir sermaye sistemine tabidir.
8) Şirket borçlarından dolayı alacaklılara karşı; Şirket: Tüzel kişiliği ve ortaklarından bağımsız bir malvarlığı olduğu için, 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Komandite Ortak: 2. Dereceden (dolaylı), sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız ve müteselsilen sorumludur. Komanditer Ortak: 2. Dereceden (dolaylı), esas sözleşmede taahhüt ettiği sermaye miktarı ile sınırlı ve adi sorumludur.
9) Şirketin ticaret unvanının çekirdek kısmını komandite ortaklardan en az birinin ad-soyadı ve ortaklığın türünü gösterir ibare oluşturur.Komanditer ortağın ad-soyadı ticaret unvanında yazamaz; yazarsa komandite gibi sorumlu olur.
10) ***Tacir sıfatı şirkete aittir ve ortakların tacir sıfatı yoktur. ANCAK şirket borçlarından ötürü komandite ortaklar, tacir olmasalar da iflasa tabidirler!***
11) Adi komandit şirketin tüzel kişiliği ve tacir sıfatı vardır ve dolayısıyla ticari defterleri tutmak ile mükelleftir.

Sözleşme:

Adi komandit şirketin sözleşmesi kolektif şirket sözleşmesinin unsur bakımından aynısıdır. Bunun yanı sır adi komandit şirketin sözleşmesinde, komanditer ortaklar ve bunların şirkete getirmeyi taahhüt ettiği sermaye açıkça belirtilmelidir.

Adi komandit şirketin sözleşmesinde, şirketin türü olarak "komandit" ibaresi yer alsa dahi, bu ibare şirketin komandit sayılası için yeterli olmayıp, sözleşmenin tümünün içeriği doğrultusunda o şirketin komandit olup olmadığına karar verilir.

ADİ KOMANDİT ŞİRKETTE İÇ İLİŞKİ:

Komanditer Ortakların Hukuki Durumu

Yönetim: Adi komandit şirketler komandite ortaklar tarafından yönetilir, **komanditer ortakların** ise **yönetim yetkisi bulunmamaktadır**. Komanditer ortak sadece şirket bakımından olağanüstü nitelik taşıyan işlemlerde, yapısal değişikliklerde, yeni ortak alınması vb. durumlarda oy hakkına sahiptir. ***Komanditer ortak, yönetici ortak sıfatı ile görev yapamazlar.***

Denetleme: Kollektif şirketlerden hatırlanacağı üzere, her ortak her hesap yılı sonunda ve mesai saatleri içerisinde kalmak şartıyla şirketin defter ve belgelerini inceleyebilir, işleyişi hakkında bilgi alabilir. Bu hak, yönetici sıfatına sahip olsun veya olmasın bütün şirket ortaklarına aittir ve aksine sözleşme hükümleri geçersizdir.

Yukarıda değindiğimiz gibi adi komandit şirkette komanditer ortağın yönetim hakkı yoktur.

Ancak denetleme hakkı, yönetim hakkına bağlı bir hak olmadığından, ***komanditer ortakların da komandite ortakların da denetleme hakkı mevcuttur.***

Komanditer ortak bu hakkını kendisi kullanabileceği gibi bir uzman aracılığı ile de kullanabilir. Ancak diğer ortaklar tarafından komanditerin görevlendirdiği uzmana itiraz edildiği takdirde, mahkeme tarafından bilirkişi atanır.

Rekabet Yasağı: Adi komandit şirkette ortaklar arasında rekabet yasağı bakımından da fark bulunmaktadır. Komandite ortakların rekabet yasağı vardır ve kolektif şirket ortaklarının aynısıdır. ***Komanditer ortakların ise rekabet yasağı bulunmamakla birlikte, şirketin yaptığı türden işi herhangi bir sıfatla şirket dışında yürütürse, adi komandit şirketin defter ve belgelerini incelemek hakkını kaybeder.***

Kar ve Zararın Paylaşılması: Komandite ortakların kar ve zarar paylaşımı kolektif şirket ortaklarında açıkladığımız hükümler çerçevesinde yapılır ve komandite ortak kişisel emeğini şirkete sermaye olarak getirebildiği için sözleşme ile veya ortakların kararı ile zarardan muaf tutulabilir. ***Komanditer ortak ise kar ve zarara taahhüt ettiği sermaye oranında katılır veya katlanır. Komanditer ortak tarafından taahhüt edilen sermaye herhangi bir nedenle azalırsa, sermayesindeki bu eksiklik kar paylarınca tamamlanır ve bu açık kapanana kadar kardan pay alamaz.***

Komanditer Ortağın Şirketteki Payını Devri: Komanditer ortak şirketteki payını bir üçüncü kişiye devredebilir ancak bunun için oybirliği gerekmektedir. Adi ortaklığı açıklarken dile getirmiş olduğumuz gibi, bu onay olmadan gerçekleşen pay devri sonucu, komanditerin payını devralan 3. Kişi, ortak sıfatını kazanamayacaktır.

Komanditer Ortağın Ölümü: Şu ana kadar açıklamaya çalıştığımız şirket türlerinde ortakların tamamı şirket borçlarından sahip oldukları malvarlığı ile sınırsız sorumlu idi. Adi komandit şirkette komandite ortak da sınırsız sorumludur. Adi ortaklık ortaklarından, kollektif şirket ortaklarından herhangi birinin ölümü ve adi komandit şirkette komandite ortağın ölümü, sözleşmede şirketin mirasçılarla devam edeceğine dair herhangi bir hüküm bulunmaması halinde, söz konusu şirketler için infisah nedenidir. ***Ancak adi komandit şirkette, şirket borçlarından taahhüt ettiği sermaye ile sınırlı sorumlu olan komanditer ortağın ölümü, esas sözleşmede mirasçı ile devam kararlaştırılmamış olsa dahi şirket için infisah nedeni değildir; şirket mirasçılarla devam eder.***

ADİ KOMANDİT ŞİRKETTE DIŞ İLİŞKİ:

Temsil: Şirketi dış ilişkide 3. Kişilere temsil hakkı, iç ilişkideki yönetim hakkının bir yansımasıdır. Buna dayanarak adi komandit şirketlerde komandite ortakların temsil hakkına sahip olduğunu, ***komanditer ortakların ise şirketi dış ilişkide temsilci ortak sıfatı ile temsil edemeyeceklerini söyleriz.***

ANCAK, komanditer ortak, temsilci ortak sıfatına sahip olamamasına rağmen, ŞİRKET ADINA TİCARİ TEMSİLCİLİK VE TİCARİ VEKİLLİK GÖREVLERİNİ YÜRÜTEBİLİR.

Sorumluluk: Komanditer ortaklar, şirket borçlarından dolayı, 2. Dereceden, taahhüt ettikleri sermaye miktarı ile sınırlı ve adi sorumlu idi. Ancak kanun, sınırlı sorumlu olan **komanditerin sorumluluğunu** bazı durumlarda **genişletmiş**tir. Bunlar:

1) **Komanditer ortak, temsilci ortak sıfatıyla 3. Kişilerle şirket adına işlemlerde bulunursa**
2) **Şirketin ticaret siciline tescilinden önce yapılan işlemlerden iyi niyetli 3. Kişilere karşı**
3) **Zaman içerisinde sermaye olarak getirdiği değerdeki azalış, şirket alacaklısı tarafından ispat edilirse**
4) **Şirket işlerinde tavsiye ve görüş bildirme sınırını aşarsa**
5) **Ticaret unvanında ad-soyadı yazarsa**
6) **Esas sözleşmede taahhüt ettiği miktardan daha fazla miktar ile sorumlu olacağını 3. Kişilere bildirirse, sorumluluğu genişleyecektir.**

Takas: Şirketten alacağı olan bir kişinin komanditer ortağa borcu varsa ve komanditer taahhüt ettiği sermayeyi şirkete getirmemişse, 3. Kişi şirketten alacağını komanditere olan borcu ile takas edebilir. Ancak komandite ortağın böyle bir şansı yoktur. (aynı durum kolektif şirket ortakları bakımından da geçerli idi)

ADİ KOMANDİT ŞİRKETİN SONA ERMESİ VE TASFİYESİ:

Adi komandit şirketin tasfiyesi ve sona ermesi kolektif şirkettekinin aynısıdır. Ancak 2 fark vardır ki;

1) ***Komanditer ortağın ölümü, kısıtlanması ve tasfiye bakiyesinin haczi infisah nedeni değildir***
2) ***Komanditer ortak tasfiye memurluğu görevi yapamaz.***

ANONİM ŞİRKET (TTK madde 329-563)

Tanım: Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir.

Anonim şirketler ortak kavramının yerini pay sahibi kavramı almaktadır ve pay sahipleri, sözleşmede taahhüt ettikleri miktar ile şirkete karşı sorumludur.

Genel Özellikleri:

1) Anonim şirket sözleşmesi mutlaka yazılı olarak yapılmalı ve kurucuların imzaları noter tarafından onaylanmalıdır
2) Anonim şirket en az 1 kişi ile (gerçek veya tüzel) kurulabilir
3) Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar pay sahiplerince sermaye olarak taahhüt edilemez. **Ayın olarak getirilen sermayeye, anonim şirketlerde, asliye ticaret mahkemesi tarafından atanacak bilirkişiler değer biçer.**
4) Sermaye şirketi türüdür. Asgari sermaye miktarı 50.000 TL olmakla beraber bu oran kayıtlı sermaye sistemini benimseyen A.Ş.ler bakımından 100.000 TL dir.
5) Anonim şirketler kanuna ahlaka ve adaba aykırı olmayan her türlü iktisadi faaliyette bulunabilirler
6) İmzaların noterce onayından 30 gün sonra ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanır. Tüzel kişiliğini kazanması ile, tacir sıfatını kazanır, hak ehliyetini kazanır, iflasa tabi hale gelir, ayrı bir malvarlığı oluşur
7) Anonim şirketler kural olarak esas (sabit) sermaye sistemine tabi olmakla beraber, isteğe bağlı olarak kayıtlı sermaye sistemini benimseyebilirler.
8) Şirket borçlarından dolayı: Şirket: Tüzel kişiliği ve ortaklarından bağımsız bir malvarlığı olduğu için, 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Pay sahipleri: 2. Dereceden (dolaylı), esas sözleşmede taahhüt ettiği sermaye miktarı ile sınırlı ve adi sorumludur.
9) Ticaret unvanının çekirdek kısmını ortaklığın konusu ve ortaklığın türü oluşturmaktadır. Pay sahiplerinden herhangi birinin ad-soyadı ticaret unvanında yazarsa, ortaklığın türü kısaltılarak yazılamaz.

Kuruluşu: Anonim şirketlerin kuruluşu diğer ticaret şirketlerinin kuruluşu ile aynıdır; ancak anonim şirketin tescilini talep süresi 30 gündür. Kural olarak anonim şirketlerin kurulması için izin şartı aranmamakla birlikte, faaliyetinin türüne göre bazı anonim şirketlerin kuruluşu için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın izni gerekmektedir. Bu anonim şirketler:

1) Bankacılık işi ile uğraşacak anonim şirketler
2) Factoring işi ile uğraşacak anonim şirketler
3) Leasing işi ile uğraşacak anonim şirketler
4) Umumi mağazacılık ile uğraşacak anonim şirketler
5) Özel döviz büfesi işletecek anonim şirketler
6) Holding şeklinde yönetilecek anonim şirketler
7) Özel sigortacılık faaliyeti ile uğraşacak anonim şirketler, kuruluşları aşamasında ilgili bakanlığın iznini almak zorundadır.

Esas Sözleşmede Yazılması Zorunlu Unsurlar

1) Şirket süreli ise süresi
2) Ticaret unvanı, merkezi, işletme konusu
3) Payların türleri, her payın itibari değeri, ödenme şekil ve şartları
4) Pay senetlerinin türleri, imtiyazlı paylar, devir sınırlamaları
5) Ayın cinsinden sermayenin değeri
6) Yönetim Kurulu üyelerinin ad soyadları, sayıları, yetkileri
7) Genel Kurul toplantısının nasıl yapılacağı, çağrı usulü ve oy hakları
8) Şirket ilanlarının nasıl yapılacağı, şirketin hesap dönemi

*** *Esas sözleşme, kurucular beyanı, değerleme raporları ve şirket adına yapılan sözleşmeler "kuruluş belgeleri" olarak nitelendirilir ve bunların* ***5 yıl*** *süreyle saklanması şarttır.*

Anonim şirkette pay sahibi sayısı teke düşerse durum 7 gün içerisinde yönetim kurulunca ilan ettirilir. Aynı şekilde şirket tek pay sahibi tarafından kurulmuşsa pay sahibinin yerleşim yeri, ad-soyadı ve vatandaşlığı da ilan ettirilir. Aksi takdirde doğacak zararlardan yönetim kurulu sorumlu olur.

Pay sahipleri tarafından kuruluşta taahhüt edilen sermayenin %25 i tescilden evvel, geri kalan kısmı ise tescili takip eden 24 ay içerisinde şirkete getirilmelidir.

Şirketin kurucularına emeklerine karşılık olarak para veya bedelsiz pay verilemez. Bunun yerine yedek akçe ve pay sahipleri için %5 kar payı ayrıldıktan sonra kalan miktarın en çok %10 u intifa senedi olarak kuruculara ödenir.
Pay sahipleri tarafından taahhüt edilen paylar, şirketin kuruluşundan evvel devredilmek istenirse, bu devir şirkete karşı hüküm ifade etmez.
Anonim şirketlerin kuruluşu aşamasında herhangi bir kanuna aykırılık varsa veya pay sahiplerinin veya şirket alacaklılarının hakları zedeleniyorsa, ***yönetim kurulunun, bakanlığın, ilgili alacaklının veya pay sahibinin*** *talebi üzerine şirket merkezinin bulunduğu yerdeki ATM tarafından şirketin feshine karar verilir.* ***Dava açmak için hak düşürücü süre: ŞİRKETİN TESCİL ve İLANINDAN İTİBAREN 3 AY***
Kuruluş aşamasında yapılan giderlerden kurucular sorumludur. Ancak şirket, ***tescilden itibaren 3 ay içerisinde*** *bu borcu kabul ederse artık şirket sorumlu hale gelir.*
Şirketin tescilinden itibaren iki yıl içinde bir işletme veya aynın, sermayenin onda birini aşan bir bedel karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin sözleşmeler, genel kurulca onaylanıp ticaret siciline tescil edilmedikçe geçerli olmaz. Bu sözleşmelerin onaylanmasından ve tescilinden önce, bunların ifası amacıyla yapılmış olan ödemeler dâhil, her türlü tasarruf geçersizdir.
Eşit İşlem İlkesi: Anonim şirketlerde pay sahiplerinin eşit şartlarda eşit işleme tabi tutulmasını ifade eder.
*** Anonim şirketlerde ***pay sahiplerinin şirkete borçlanma yasağı*** vardır. Buna göre; Pay sahipleri, sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçlarını ifa etmedikçe ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte kârı geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olmadıkça şirkete borçlanamaz.

ANONİM ŞİRKETLERİN ORGANLARI

YÖNETİM KURULU:

ATANMASI ve SEÇİLMESİ

Anonim şirketlerde 2 temel zorunlu organ bulunur ve bu organlardan şirketi yönetim ve temsile yetkili olanı yönetim kuruludur.

Yönetim kurulu, **en az 1 gerçek veya tüzel kişi tarafından oluşur**. Yönetim kurulu üyelerinin görev süresi en çok 3 yıldır ve sözleşmede aksine hüküm yoksa tekrar seçilebilmeleri mümkündür.

Yönetim kurulu üyesi tüzel kişi olduğu takdirde bu tüzel kişi tarafından bir gerçek kişi görevlendirilir. Bu duruma özellikle kamu hizmeti ile uğraşan anonim şirketlerde rastlanır. Bu tür şirketlerde devlet, il özel idaresi ve belediye anonim şirketin yönetim kurulunda dilerse kendi yetkilendireceği bir temsilci bulundurabilir.

İlk yönetim kurulu üyelerinin, şirketin kurulması esnasında **esas sözleşmede** gösterilmesi zorunludur.

Şirket kurulduktan sonra yönetim kurulu üyelerini seçme görevi ise **genel kurul**dadır. Yukarıda belirttiğimiz üzere yönetim kurulu üyesi **kamu tüzel kişisi tarafından** da seçilebilir, atanabilir. Son olarak, seçilen yönetim kurulu görevine devam ederken üyelerden herhangi birisi görevini ifa edemeyecek duruma gelirse veya o üyelik boşalırsa, geri kalan üyeler önlerindeki ilk olağan genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere bir yönetim kurulu üyesi seçer. Olağan genel kurulda, yönetim kurlu üyeleri tarafından seçilen üye onaylanırsa, süre sonuna kadar göreve devam eder; onaylanmazsa genel kurul yeni üye seçer (**kooptasyon**).

Haklı sebeplerin varlığı halinde yönetim kurulu üyesi genel kurul tarafından görevden alınabilir. Yönetim kurulu üyesi tüzel kişi ise, dilediği zaman kendisinin atadığı gerçek kişi temsilcisinin görevine son verebilir.

YÖNETİM ve TEMSİL

Yönetim Kurulu, şirketin yönetim ve temsilinde kural olarak toplantı yaparak karar almaktadır. Toplantı yeter sayısı üyelerin salt çoğunluğu, karar yeter sayısı ise toplantıya katılan üyelerin çoğunluğudur. Her yıl üyeleri arasından bir başkan ve başkan vekili seçer. Yönetim görevi kural olarak kurulun tümüne aittir. Ancak esas sözleşmede *hüküm bulunması şartıyla* yönetim kurulu *yetki devri*nde bulunabilir. Yönetim yetkisi kurul üyelerine devredildiği takdirde bunlara **murahhas üye**, kurul dışından 3. kişilere devredildiği takdirde ise bunlara **murahhas müdür** adı verilir. Murahhas müdüre bırakıldığı durumlarda en az 1 yönetim kurulu üyesinin de yönetim yetkisine sahip olması gerekmektedir.

Şahıs şirketlerinde ticari temsilci veya ticari vekil atama görevi ortaklarda bulunmaktadır. Anonim şirketlerde ise buna yönetim kurulu yetkilidir.

Yönetim kurulu üyelerinin şirket işlerine özen ve şirkete bağlılık yükümlülükleri bulunmaktadır.

Çift İmza Kuralı: Esas sözleşmede aksi öngörülmüyorsa veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa Yönetim kurlu işlemlerinin yapılmasından çift imza kuralı geçerlidir. Yani bir işlem yapılması için en az 2 yönetim kurulu üyesi gerekmektedir.

Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisi, belirli şube işlemleriyle veya birlikte imza yetkisi vermek suretiyle sınırlandırılabilir. Bunların haricindeki sınırlamalar iyiniyetli 3. Kişilere karşı ileri sürülemez.

Yönetim kurulu, genel kurulun yetkilerine müdahale etmemek şartıyla ve işletme konusunun gerçekleşmesi için gereken bütün işlemleri yapabilir. Devredilemez yetkileri ise;

1) Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi
2) Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.
3) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.
4) Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.
5) Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.
6) Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.
7) Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması (*son yıllık bilançoya göre sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısı karşılıksızsa-sermayenin kaybı; 2/3 ü karşılıksızsa borca batıklık var demektir ve her iki durumda da genel kurul derhal toplantıya çağırılır*). Şirket, sermayeyi tamamlamaya veya kalan 1/3 ü ile yetinmeye karar vermediği takdirde kendiliğinden sona erer.

Bir anonim şirketin kural olarak kendi sermayesinin 1/10 unu aşacak düzeyde kendi payını iktisap edemez. Bu hususta şirket genel kurulu, yönetim kuruluna 5 yıllık bir yetki verir. Bu durumun istisnaları;

1) Esas veya çıkarılmış sermayenin azaltılması amaçlanıyorsa
2) Külli halefiyet kuralının gereği ise
3) Kanuni satın alam yükümünden doğuyorsa
4) Bir şirket alacağının tahsili amacına yönelik ise
5) Şirket, menkul kıymetler şirketiyse, bu takdirde kendi paylarını iktisap edebilir.

Yönetim Kurulu Toplantıları

Yönetim kurulu, kural olarak, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır, toplantıda hazır bulunanların çoğunluğu ile de karar alınır.

Yönetim kurulu toplantı yaparak karar alır ve aynı oranlar elektronik ortamdaki toplantılar için de geçerlidir. ***Anonim şirketlerde yönetim kurulu toplantılarında vekâleten oy kullanılamaz***. Yapılan oylamada eşitlik olduğu takdirde konu ikinci toplantıya bırakılır ve ikinci toplantıdan da eşitlik çıkarsa o konu reddedilmiş sayılır.

Toplantısız karar alma: Kurul üyelerinden her birisi, toplantı yapılmadan karar alınması için bir karar metni hazırlayabilir ve bu karar metnini kurul üyelerine imzalatabilir. Yeterli sayıda imzayı topladıktan sonra üye, söz konusu karar metni tutanağını karar defterine geçirdiği takdirde karar alınmış olur. Ancak hangi konuda karar alındığına dair olan bu karar metninin bütün üyelere tebliğ edilmesi şarttır.

Yönetim Kurulunun Batıl Olan Kararları:

1) Eşit işlem ilkesine aykırı olan

2) Sermayenin korunması ilkesini gözetmeyen

3) Pay sahiplerinin haklarını engelleyen, kısıtlayan

4) Diğer organların devredilemez yetkilerine giren kararları

Yönetim kurulu üyelerinin hakları:

1- **Bilgi alma ve inceleme hakkı**
2- **Huzur hakkı**
3- **Ücret hakkı**
4- **İkramiye**
5- **Prim**
6- **Kardan pay alma**

Yönetim kurulu üyelerinin yükümlülükleri:

1- **Müzakereye katılma yasağı**
2- **Şirketle işlem yapma yasağı**
3- **Şirkete borçlanma yasağı**
4- **Rekabet yasağı**

Yönetim Kurulunun Sorumluluğu:

Yönetim kurulu üyeleri, yükümlülüklerinin ihlali halinde pay sahiplerine, şirket alacaklılarına ve şirkete karşı sorumludur. Ancak, genel kurulda yönetim kurulunun ibrası hakkında olumlu oy kullananların dava açma hakkı düşer. Kural olarak her faaliyet yılı sonunda yönetim kurulu ile ilgili ibra görüşmesi yapılır. ***Ancak esas sözleşme ile atanan ilk yönetim kurulu üyeleri ile ilgili olarak şirketin kuruluşundan itibaren 4 yıl geçmedikçe ibra görüşmesi yapılamaz.*** Yönetim kurulunun yaptığı işlemlerden dolayı zarar uğrayanların tazminat istemek hakkı ise 2-5 yıllık zamanaşımı sürelerine tabidir.

GENEL KURUL:

Anonim şirketin karar alma organıdır ve almış olduğu kararlar yönetim kurulu tarafından yerine getirilir. Genel kurul pay sahiplerinden oluşur ve tüm pay sahiplerinin genel kurulda oy hakkı bulunmaktadır. **İstisnası:** Oydan yoksun pay senedi sahipleri genel kurul toplantılarına katılamazlar.

Genel kurul, kanuna, esas sözleşmeye aykırı olmamak ve işletme konusunu gerçekleştirmek amacıyla her konuda karar alabilir. Genel kurulun belirli başlı yetkileri ise;

1) Şirket esas sözleşmesinin değiştirilmesi
2) Yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi, azledilmesi ve ibrası
3) Bütçe ve bilançonun onaylanması
4) Denetçilerin seçimi, azledilmesi ve ibrası
5) Şirketin feshi konusunda karar alınması
6) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı
7) Birleşme, bölünme, tür değiştirme kararları

Genel kurul kendi görevine giren konularda karar alırken kural olarak toplantı yapar. İstisnası: Anonim şirket tek bir pay sahibi tarafından oluşuyorsa, bu takdirde toplantı yapılmadan **yazılı şekilde** karar alınmalıdır. Genel kurul toplantıları ise 2 türlüdür: ***Olağan genel kurul toplantısı (şirketin her hesap yılının sonunu izleyen 3 ay içerisinde yapılması gerekmektedir)*** ve olağanüstü genel kurul toplantısı.

Olağan genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi kural olarak **yönetim kurulu**ndadır. Bununla beraber yönetim kurulunun bu görevini ihmal etmesi veya şirketin iflası, tasfiyesi vb. durumlarda:

- **Azınlık** (azlık): **kapalı a.ş. lerde esas sermayenin 1/10 unu, hakla açık a.ş. lerde 1/20 sini temsil eden pay sahipleridir**
- Yönetim Kurulunun toplanamaması halinde **tek pay sahibi**nin mahkemeden izin alarak genel kurulu toplantıya çağırması ile
- Tasfiye aşamasında gerek görülen hallerde **tasfiye memurları** tarafından
- **Kayyım** tarafından
- **İflas idaresi** tarafından,- genel kurul toplantıya çağırılabilir.

Toplantı şirket merkezinin olduğu yerde yapılır. Toplantı yeri ve gündemi toplantıdan en az iki hafta evvel yönetim kurulunca ticaret sicili gazetesi ve şirketin internet sitesinde ilan edilir. Nama yazılı pay senedi sahipleri ve adreslerini önceden bildiren hamiline yazılı pay senedi sahiplerine toplantı yeri ve gündemi iadeli taahhütlü mektup göndermek suretiyle de bildirilebilir.

Tüm pay sahiplerinin tümünün bir arada olması şartıyla ve aralarından hiçbirisinin itiraz etmemesi şartıyla anonim şirket toplantısı çağrısız olarak da yapılabilir.

Genel kurul toplantılarına;

1) Pay sahipleri,
2) Yönetim kurulu üyeleri,
3) Denetçiler
4) Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca görevlendirilecek bir komiser(bakanlık temsilcisi) katılır.

*** ***Yönetim kurulu üyeleri toplantılarında vekil aracılığı ile oy kullanamazken, pay sahipleri vekil aracılığı ile genel kurul toplantılarında oy kullanabilirler.***

GÜNDEME BAĞLILIK İLKESİ: Genel kurul gündeminin toplantı ilanında belirtilmesi gerekmektedir. Genle kurul kural olarak toplantı ilanında gösterilen konular dışında görüşme yapamaz, karar alamaz. Ancak bu ilkenin 3 istisnası bulunmaktadır:

1- **Kooptasyon tasdiki** gerekiyor ise gündemde olmasa da karar bağlanır
2- Pay sahipleri tarafından **özel denetçi atanması talebi** varsa karara bağlanır
3- Pay sahiplerinin **oybirliği ile gündeme madde eklenebilir**.

Toplantı ve karar yeter sayıları

Basit toplantı: Anonim şirket genel kurulunda basit toplantıda toplantı yeter sayısı esas sermayenin ¼ ünü temsil eden ortak sayısıdır. Eğer birinci toplantıda bu sayı sağlanamazsa ikinci toplantıda herhangi bir sayı aranmaz ve katılanlarla toplantıya devam edilir. Karar yeter oranı ise toplantıya katılan payların salt çoğunluğudur.

Taahhütleri arttırılması ve taabiyet değişikliği için: 1. Toplantıda da ve yeterli oran sağlanamazsa 2. Toplantıda da tüm pay sahiplerinin ve tüm payın toplantıda olması gerekir. Karar ise tüm pay sahiplerinin oybirliği ile alınır.

Şirketin konusunun değişmesi, imtiyazlı paylar çıkarılması, bağlama karar verilebilmesi ve tahvil ihracı için: 1. Toplantıda esas sermayenin %75 ini temsil edenlerin toplantıya katılımı aranır ve oran sağlanamazsa ikinci toplantıda da aynı oran aranır. Oran sağlandığı takdirde kararlar toplantıya katılan payın salt çoğunluğu ile alınır.

Diğer sözleşme değişiklikleri için: 1. Toplantıda esas sermayenin yarısını temsil edenlerin katılımı aranır ve oran sağlanamazsa 2. Toplantıda da aynı oran aranır. Yeterli oran sağlandıktan sonra karar, toplantıya katılan esas sermaye payının salt çoğunluğu ile alınır.

Kural olarak her pay sahibinin anonim şirket toplantılarına katılma ve oy kullanma hakkı vardır. Ancak; Pay sahibi kendisi, eşi, alt ve üstsoyu veya bunların ortağı oldukları şahıs şirketleri ya da hâkimiyetleri altındaki sermaye şirketleri ile şirket arasındaki kişisel nitelikte bir işe veya işleme veya herhangi bir yargı kurumu ya da hakemdeki davaya ilişkin olan müzakerelerde oy kullanamaz.

Bir pay senedinin birden fazla kişiye ait olması durumunda, ortaklar genel kurulda kendilerini temsil etmek üzere aralarından birini seçebilecekleri gibi dışarıdan 3. Kişiyi de temsilci olarak atayabilirler.

Genel Kurul Kararlarının İptali: Alınan bir genel kurul kararı;

1- Kanuna, ahlaka veya adaba aykırı ise
2- Esas sözleşmeye aykırı ise
3- Objektif iyi niyet kurallarına aykırı ise veya
4- Pay sahiplerinin haklarına zarar veriyorsa, iptali talep edilebilir.

Genel kurul kararının iptalini talep edebilecek kimseler ise;

1- Yönetim kurulu, kurul halinde
2- Yönetim kurulu üyeleri bireysel olarak
3- Pay sahipleridir. Pay sahiplerinin genel kurul kararlarının iptalini talep edebilmeleri için gereken iki şart vardır; Pay sahibi toplantıya katılmış olmalıdır ve alınan karara olan muhalefetini toplantı tutanağına şerh ettirmiş olmalıdır. Aksi takdirde kural olarak alınan kararın iptalini talep edemez. Ancak, ***genel kurul tarafından alınan karar gündeme aykırı ise veya toplantıya dışarıdan 3. Bir kişi katılmışsa ve alınan karara etkili olmuşsa, toplantıya katılmayan pay sahipleri de alınan genel kurul kararının iptalini talep edebileceklerdir.***

İptal davasının, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde ve kararın alındığı tarihten itibaren en geç 3 ay içerisinde açılması gerekmektedir.

DENETİM

Yeni Türk Ticaret Kanunu uyarınca, anonim şirketlerin iç denetimi, ortakları yeminli mali müşavir ve serbest muhasebeci olan bağımsız denetim kuruluşlarınca yerine getirilecektir. Anılan hükümler, 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe girecek ve hangi tür anonim şirketlerin denetime tabi olacağı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın hazırlayacağı ve Bakanlar Kurulu'nun yayınlayacağı bir yönetmelik ile belirtilecektir.

Anonim şirketlerin dış denetiminde görevli olan makamlar ise;

- Bakanlık izni ile kurulan anonim şirketler için, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı,
- Halka açık anonim ortaklıklar için, Sermaye Piyasası Kurulu
- Hisse senetleri borsada işlem gören anonim şirketler bakımından ise İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'dır.

PAY SENETLERİ:

Anonim şirketler ve adından da anlaşılacağı üzere sermayesi paylar bölünmüş komandit şirketlerde sermaye paylara bölünmüştür ve bu paylar, pay senetleri ile temsil edilir.

Anonim şirketlerde her payın itibari değeri (nominal değeri) 1 kuruştur. Bu pay senetleri hamiline yazılı olarak veya nama yazılı olarak düzenlenebilir. ***Nama yazılı hisse senedi devrinde "CİRO+SENET ZİLYETLİĞİNİN DEVRİ" kuralı geçerlidir.***

Pay Senedi Türleri

Oydan Yoksun Pay Senetleri: Oydan yoksun pay senetleri Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca çıkarılabilmektedir. Bu pay senedi sahipleri genel kurul toplantılarına katılıp oy kullanamazlar ancak sadece şirket karından belirli bir oran almaya hak kazanırlar.

Agiolu Pay Senetleri: Anonim şirketlerde her payın itibari değeri esas sözleşmede gösterilir ve genel kurul kararı ile de olsa bu değerden yoksun olarak veya daha aşağı bir bedelle pay senedi çıkarılamaz. Genel kurul itibari değerinden daha yüksek bedelle pay senedi çıkarmaya karar vermiş ise bunlara da agiolu pay senedi adı verilir.

Bedelsiz (gratis) Pay Senetleri: Anonim şirketlerde sermaye artırımının serbestçe kullanılabilecek yedek akçelerden veya yeniden değerleme fonundan yapılması halinde ortaya çıkan paylar ve bunları temsil eden pay senetlerine verilen isimdir.

Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri (anonim şirketlerde bağlam): Anonim şirketlerde nama yazılı pay senetlerinin devri belirli şartlara bağlanmışsa veya tamamen yasaklanmışsa bu senetlere verilen isimdir. Bağlamın geçersiz olduğu durumlar ise:

1- Mirasın paylaşılması
2- Eşler arasındaki mal rejimi hükümleri
3- Cebri icradır.

İntifa Senetleri: Anonim şirketlerde pay senetleri üzerinde pay sahipleri 3. Kişiler lehine intifa hakkı tesis edebilirler. İntifa hakkı sahipleri, pay sahiplerinin bütün haklarına haiz değillerdir ve sadece şirket karından belirli bir yüzde alırlar.

İmtiyazlı pay senetleri: Anonim şirketlerde kurucular veya pay sahipleri esas sözleşme veya genel kurul kararı ile bazı paylara oy, rüçhan hakkı, kar payı ve tasfiye payı gibi konularda imtiyaz tanımışlarsa bunlara imtiyazlı pay senedi adı verilir. Örn: bir paya birden fazla oy hakkı verilmesi (not: bir paya en fazla 15 oy hakkı verecek şekilde imtiyaz tanınabilir)

AZINLIK (AZLIK)

Anonim şirketlerde esas sermayenin 1/10 unu ve halka açık anonim şirketlerde ise esas sermayenin 1/20 sini temsil eden kimselere azınlık veya azlık adı verilmektedir. Azınlığın anonim şirketlerde olumlu ve olumsuz olmak üzere 2 tür hakkı vardır:

Olumsuz Azınlık Hakları: Azınlık, yönetim kurulu üyeleri veya denetçilerin ibrasında olumsuz oy kullandığı takdirde ibra gerçekleşmez (ibraya engel olma)

Olumlu Azınlık Hakları:

1- Genel kurulu toplantıya çağırmak ve gündeme madde eklenmesini talep etmek
2- Bütçe ve bilanço görüşmelerinin ertelenmesini talep etmek (1 ay süre ile)
3- Özel denetçi atanmasını talep etmek
4- Şirketin feshini talep etmek
5- Nama yazılı pay senedi bastırılmasını talep etmek

SONA ERME:

İNFİSAH NEDENLERİ

1) Esas sözleşmede kurucular tarafından şirket için öngörülen sürenin dolması
2) Amacın gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkânsız hale gelmesi
3) Şirketin iflası
4) Esas sermayenin 2/3 ünün kaybı halinde pay sahiplerinin kalan ile devama karar vermemesi veya sermaye artırma yoluna gitmemeleri
5) Esas sözleşmede kararlaştırılan diğer nedenler

FESİH NEDENLERİ

1) **Pay sahiplerinin iradesine dayalı fesih nedenleri**
   - Şirketin birleşmesi veya devri
   - Genel Kurulun şirketin feshine karar vermesi
2) **Mahkeme kararı ile fesih nedenleri**
   - Zorunlu organların oluşturulamaması
   - Olağan genel kurul toplantısının yapılamaması
   - Haklı sebeplerin varlığı halinde azınlığın talebi
   - Pay sahiplerinin, kamunun veya şirket alacaklılarının menfaatlerinin ihlali veya tehlikeye düşürülmesi

TASFİYE:

Tasfiye aşamasına girildikten sonra yetki tasfiye memurlarına geçer ve tasfiye memurları sadece tasfiye için gerekli olan işlemleri yapar; şirket adına yeni işlemlerde bulunamaz. Şirketin ticaret unvanına ise "tasfiye halindedir" ibaresi eklenir.

Esas sözleşme ile veya genel kurul kararı ile pay sahipleri veya üçüncü kişiler tasfiye memuru olarak görevlendirilebilirler. Ancak kimse görevlendirilmediği takdirde tasfiye memurluğu görevini yönetim kurulu yürütür. Eğer şirket mahkeme kararı ile feshedilmişse bu takdirde feshe karar veren mahkeme tasfiye memurlarını da atar.

Tasfiye Aşamaları:

1) Şirketin finansal durumu ile ilgili bilanço hazırlanması ve genel kurul tarafından onayı
2) Alacaklıların çağrılması (birer hafta ara ile yapılan 3 ilanla-1 yıl içerisinde gelmelidirler)
3) Devam eden şirket işlerinin tamamlanması
4) Şirket borçlarının ödenmesi; iflas halinde mahkemeye bildirim
5) Ticaret siciline sona ermenin tescil ve ilan edilmesi

LİMİTED ŞİRKET (TTK madde 573-644)

Tanım: Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur.

Genel Özellikleri:

1- Kuruluşu için en az 1 ve en fazla 50 gerçek veya tüzel kişiye ihtiyaç vardır. (kanunun ortak sayısı bakımından üst sınır öngördüğü tek şirket türü)

2- Sözleşmesi mutlaka yazılı olarak yapılmalıdır.

3- Anonim şirketlerdeki gibi hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olarak getirilemez.

4- Kanuna, ahlaka ve adaba aykırı olmayan her türlü iktisadi faaliyet için kurulabilir.

5- Tüzel kişiliğini, imzaların noter tarafından tasdikinden itibaren 30 gün içerisinde esas sözleşmesinin ticaret siciline tescili ile kazanır.

6- Tüzel kişiliğin kazanılması sonucu; tacir sıfatını kazanır, hak ehliyetini kazanır, iflasa tabi hale gelir, ayrı bir malvarlığı oluşur.

7- Sermaye şirketinin türüdür ve kuruluş için asgari 10.000 TL sermaye şartı aranmaktadır.

8- AŞ'den farklı olarak karar organı ORTAKLAR KURULU, yönetim ve temsil organı ise MÜDÜRLERDİR.

9- Esas (sabit) sermaye sistemine tabidir.

10- Şirket borçlarından: Şirket: Tüzel kişiliği ve ortaklarından bağımsız bir malvarlığı olduğu için, 1. Dereceden ve sahip olduğu malvarlığı ile sınırsız sorumludur. Ortaklar: 2. Dereceden (dolaylı), esas sözleşmede taahhüt ettiği sermaye miktarı ile sınırlı ve adi sorumludur.

*** ***Kamu borçlarından sorumluluk anonim şirketlerde yönetim kuruluna aitken, limited şirketlerde bu borçtan sermayeleri oranında ortaklar sorumludur!***

*** ***Limited şirketlerde her payın itibari değeri 25 TL ve katları şeklinde olmak zorundadır ve her 25 TL sahibine genel kurulda 1 oy hakkı tanımaktadır.***

Kuruluş aşamasında yapılan masraflardan sorumluluk a.ş. dekinin aynısıdır. Kural olarak kurucular sorumlu olmakla beraber şirket, kurulmasından itibaren 3 ay içerisinde kabul ettiği takdirde artık bu borçlardan kurucular değil şirket sorumlu olacaktır.

Ortaklar veya şirketin yönetimi ile görevli olan müdür haksız yere kardan pay aldıkları takdirde şirketin, bu kişilerin iyi niyetli olması halinde 2 yıl ve en fazla paranın alındığı tarihten itibaren 5 yıl içerisinde talep etmesi üzerine, geri vermek durumundadırlar.

GENEL KURUL:

Limited şirket genel kurulu ortaklar tarafından oluşur. Kurul, kural olarak;

- Esas sözleşmenin değiştirilmesi
- Müdür ve denetçilerin atanması
- Bütçe ve bilançonun onaylanması
- Kar payı dağıtım teklifinin görüşülmesi
- Şirketin feshi, gibi konularda yetkilidir.

Limited şirket tek bir kişi tarafından kurulmuşsa ve genel kurulda sadece bu kişi bulunuyorsa; ***anonim şirketlerde olduğu gibi limited şirketlerde de bu kişi tarafından alınan genel kurul kararlarının geçerli olabilmesi için yazılı olarak karar alınması gerekmektedir.***

Toplantı, her faaliyet dönemi izleyen 3 ay içerisinde yapılmalıdır ve toplantıya çağrıyı müdürler, toplantı gününden en az 15 gün evvel yapar. Ortaklar genel kurulda birbirlerinin yerine vekalet edebileceği gibi her orta, kendisini temsil etmek üzere şirket dışından 3. Bir kişiyi de genel kurul toplantısına gönderebilir. Esas sözleşmede açıkça düzenlendiği takdirde ortaklar yazılı olarak da oy kullanabilirler.

Bazı durumlarda ortaklar genel kurulda oy hakkından yoksundur:

1- Şirketin yönetim işlerine herhangi bir şekilde katılan ortak müdürlerin ibrasında oy kullanamaz
2- Şirketin kendi payını iktisabında, payını devretmiş ortak oy kullanamaz
3- Rekabet yasağına aykırı davranan ortak, kendisi ile ilgili yapılan görüşmede oy kullanamaz

Toplantı ve Karar Yeter Oranları

Basit Çoğunluk: Basit toplantıda karar alınabilmesi için; ***toplantıya katılan oyların salt çoğunluğu*** yeterlidir.

Önemli Kararlar:

1- İşletme konusunun değiştirilmesi
2- İmtiyazlı paylara karar verilebilmesi
3- Rüçhan hakkının sınırlandırılması veya tamamen kaldırılması
4- Şirket merkezinin değiştirilmesi
5- Bağlama karar verilebilmesi
6- Şirketin feshine karar verilebilmesi için; toplantıya katılan oyların en az 2/3 ü ne ve bu 2/3 ün esas sermayenin salt çoğunluğuna sahip olması gerekmektedir.

MÜDÜRLER:

Şirketin yönetimi, sözleşme ile ortakların tümüne, birine, birkaçına veya dışarıdan atanacak 3. Kişilere bırakılabilir. Dışarıdan yönetici olarak atanan kişiler müdür adını alırlar. Şirketi yönetim ve temsil hakkı müdür veya müdürlere bırakıldığı takdirde en az 1 ortak da yönetim ve temsil hakkına sahip bulunmalıdır.

Müdür sayısı birden fazla ise genel kurul tarafından müdürler kurulu başkanı seçilir.

Birden fazla müdür, kararları çoğunluk ile alırlar. Eşitlik olması durumunda, genel kurul tarafından seçilen başkanın olduğu tarafa üstünlük tanınır.

Görevleri:

1- Şirketin yönetim ve temsili
2- Gerektiğinde finansal denetim ve planlamanın oluşturulması
3- Bütçe ve bilançonun düzenlenmesi
4- Bazı bölümleri yöneten kişilerin denetimi
5- GK toplantısının hazırlanması ve GK da alınan kararların uygulanması
6- Borca batıklık halinde şirketin mahkemeye bildirilmesi

Müdürlerin şirket işlerine özen gösterme yükümlülüğü olduğu gibi şirketle rekabet etme yasakları da bulunmaktadır. Ancak ortaklar yazılı izin vermek şartıyla veya esas sözleşmede düzenlemek şartıyla müdürlerin rekabet yasağını kaldırabilir.

Limited şirketlerde de anonim şirketlerde olduğu gibi eşit işlem ilkesi vardır. Buna göre müdürler bütün ortaklara eşit şartlar altında, eşit davranmak ile yükümlüdürler.

Şirket müdürlerinden en az birinin yerleşim yeri Türkiye'de olmak zorundadır. Eğer değilse, ticaret sicili memuru durumun düzeltilmesi için şirkete süre verir. Ancak süre sonunda eksiklik giderilmemişse sicil memuru mahkemeden şirketin feshini talep eder.

Müdürlerin temsil yetkisi, belirli şube işlemleri veya birlikte imza şartı getirilerek sınırlandırılabilir.

Müdürlerin görevine genel kurul kararı ile veya haklı sebeplerin varlığı halinde ortaklardan birinin istemi üzerine mahkeme kararı ile son verilebilir. Görevine son verilen müdür şirketten tazminat talebinde bulunabilir.

Ticari temsilci ve ticari vekiller, sözleşmede aksine hüküm yoksa genel kurul kararı ile atanabilir. Eğer ki temsilci genel kurul kararı ile atanmışsa, müdürler tarafından görevine son verilemez. Genel kurul derhal toplantıya çağırılır.

DENETİM: Anonim şirketlerin denetimine ilişkin hükümler limited şirketler hakkında da uygulanır.

SONA ERME ve TASFİYE:

Sona erme nedenleri:

1- Genel kurul kararı ile sona erme
2- Şirketin iflası sonucu sona erme
3- Zorunlu organların oluşturulamaması veya genel kurulun toplanamaması halinde ortaklardan birinin talebi üzerine mahkeme kararı ile.
4- Sözleşme ve kanunda öngörülen diğer sona erme hallerinin gerçekleşmesi ile sona erme

Şirket iflas veya mahkeme kararı dışında herhangi bir nedenle sona erdiği takdirde, ***en az iki müdür tarafından durum ticaret siciline tescil ve ilan edilir.***

Limited şirketlerde tasfiye işlemlerine anonim şirket hükümleri uygulanır.

BİRLEŞME, BÖLÜNME ve TÜR DEĞİŞTİRME

Birleşme, iki ya da daha fazla ticaret şirketinin tasfiye edilmeksizin aktif ve pasiflerini birleştirerek tüzel kişiliklerini sona erdirmek kaydıyla yeni bir ticaret şirketi meydana getirmeleri veya mevcut bir ticaret şirketine katılmaları ile gerçekleşir. Birleşmenin iki türü söz konusudur:

1- **Yeni Kuruluş Şeklinde Birleşme:** Birden fazla ticaret şirketinin tasfiye edilmeksizin varlıklarına son vererek, aktif ve pasiflerini yeni kuracakları bir ticaret şirketinde bir araya getirmeleridir.
2- **Devralma Şeklinde Birleşme:** Birden fazla ticaret şirketinin, içlerinden birinin hukuki varlığına son vermesi ve aktif ve pasifi ile diğer şirketin çatısı altına girmesi şeklinde gerçekleşen birleşmedir.
3- **Birleşme Sözleşmesi,** yazılı şekle tabidir. Şirketlerin yönetim organları imzalar, Genel Kurulları onaylar. Ayrı ayrı veya birlikte birleşme raporu hazırlanır. İstemeyen ortaklara ayrılma akçesi verilebilir.

Geçerli Birleşme Türleri:

TTK UYARINCA;

- Sermaye şirketleri; sermaye şirketleriyle, kooperatiflerle veya devralan olmak şartıyla şahıs şirketleriyle,
- Kooperatifler; kooperatiflerle, sermaye şirketleriyle veya devralan olmak şartıyla şahıs şirketleriyle,
- Şahıs şirketleri; şahıs şirketleriyle ve devrolunan olmak şartıyla sermaye şirketleri veya kooperatiflerle birleşebilir.

Tür Değiştirme; bir ticaret şirketinin hukuki varlığına son vermeksizin bir başka ticaret şirketine dönüşmesidir. Tür değiştiren şirket, alacaklılar bakımından eski şirketin devamıdır.

TTK UYARINCA;

- Sermaye şirketleri; sermaye şirketlerine veya kooperatife;
- Kolektif şirket; sermaye şirketine, kooperatife veya adi komandit şirkete,
- Adi komandit şirket; sermaye şirketine, kooperatife veya kolektif şirkete,
- Kooperatifler ise sermaye şirketlerine tür değiştirebilir.

Bölünme; iki şekilde gerçekleşmektedir:

Tam Bölünme'de, bir ticaret şirketi malvarlığını bölerek ve kendi hukuki varlığını sona erdirerek, kısım kısım şirketlere ayrılmaktadır.

Kısmi Bölünme'de ise bir ticaret şirketi kendi hukuki varlığına son vermeksizin, malvarlığının bir kısmını yeni kurulan bir başka şirkete özgülemektedir.

TTK UYARINCA;

- Sermaye şirketleri; sermaye şirketlerine veya kooperatiflere,
- Kooperatifler ise sermaye şirketlerine bölünebilir.

ŞİRKETLER TOPLULUĞU

Hâkim ve bağlı şirket;

(1) a. Bir ticareti, diğer bir ticaret şirketinin, doğrudan veya dolaylı olarak;

1. Oy haklarının çoğunluğuna sahipse veya
2. Şirket sözleşmesi uyarınca, yönetim organında karar alabilecek çoğunluğu oluşturan sayıda üyenin seçimini sağlayabilmek hakkını haizse veya
3. Kendi oy hakları yanında, bir sözleşmeye dayanarak, tek başına veya diğer pay sahipleri ya da ortaklarla birlikte, oy haklarının çoğunluğunu oluşturuyorsa,

b. Bir ticaret şirketi, diğer bir ticaret şirketini, bir sözleşme gereğince veya başka bir yolla hakimiyeti altında tutabiliyorsa, birinci şirket hakim, diğeri bağlı şirkettir. Bu şirketlerden en az birinin merkezi Türkiye'de ise, bu Kanundaki şirketler topluluğuna ilişkin hükümler uygulanır.

(2) Birinci fıkrada öngörülen haller dışında, bir ticaret şirketinin başka bir ticaret şirketinin paylarının çoğunluğuna veya onu yönetebilecek kararları alabilecek miktarda paylarına sahip bulunması, birinci şirketin hakimiyetinin varlığına karinedir.

(3) Bir hakim şirketin, bir veya birkaç bağlı şirket aracılığıyla bir diğer şirkete hakim olması, dolaylı hakimiyettir.

(4) Hakim şirkete doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunan şirketler, onunla birlikte şirketler topluluğunu oluşturur. Hakim şirketler ana, bağlı şirketler yavru şirket konumundadır.

(5) Şirketler topluluğunun hakiminin, merkezi veya yerleşim yer yurt içinde veya dışında bulunan, bir teşebbüs olması halinde de, 195 ile, 209 uncu maddeler ile bu kanundaki şirketler topluluğuna ilişkin hükümler uygulanır. Hakim teşebbüs tacir sayılır.

(6) Şirketler topluluğuna ilişkin hükümlerin uygulanmasında 'Yönetim kurulu' terimi limited şirketlerde müdürleri, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile şahıs şirketlerinde yöneticileri, diğer tüzel kişilerde yönetim organını ve gerçek kişilerde gerçek kişinin kendisini ifade eder.

II. Karşılıklı İştirak

Birbirlerinin paylarının en az dörtte birine sahip bulunan sermaye şirketleri karşılıklı iştirak durumundadır. Anılan şirketlerden biri diğerine hâkimse, ikincisi aynı zamanda bağlı şirket sayılır Karşılıklı iştirak durumundadır. Anılan şirketlerden biri diğerine hâkimse, ikincisi aynı zamanda bağlı şirket sayılır. Karşılıklı iştirak durumundaki şirketlerin her biri diğerine hakimse ikisi de bağlı ve hakim şirket kabul olunur.